

Latvijas Okupācijas muzeja

apkārtraksts nr. 47, 2019. gada vasarā Rīgā
Museum of the Occupation of Latvia / Newsletter Nr. 47, Summer 2019, Riga

Granīta, bišu un klusuma maģija

Marta vidū pieskāros baltā Somijas granīta plāksnei Nākotnes Nama būvlaukumā. Likās maģiski just, kā vīzija pārtop īstenībā – svaigi zāģētais baltais granīts kontrastā ar tumšo pagātnes patinēto varu, kas vēl sedz ēkas veco daļu. Gaišā nākotne – tā iecerēja Gunārs Birkerts. No attāluma granīts tiešām izskatās baltumbalts. Tuvumā var saskatīt melnus punktiņus. Gunārs Birkerts teica – tā esot pareizi, jo arī mūsu gaišajā nākotnē viss vēl neesot gluži balts... Vēl tuvāk, pieškaroties, sajūt zāģējuma raupjumu. Raupjums nepieciešams baltumam, stāsta meistars. Ja balto granītu pulē,

tas drīzāk izskatās tumšs, pat tumšāks nekā daži lietus atstātie plankumi uz parauga plāksnēm būvlaukumā. Arī tas saskan ar mūsu atjaunotās valsts ceļu nākotnē – tas nav bijis gluds, bet ved uz gaismu, kā Birkerts iecerēja. Jā, esam tik tālu. Jaunā piebūve jau top, un drīz vien Lietuvā – Jonišķos vai Panevēžā – no Somijas vesto granītu pārvērtīs Nākotnes Nama baltajā apsegumā. Maģija.

Maģija ir arī Latvijas bites pie Flandrijas magonēm Zedelgemas pilsētā. Arī vīzija pārtapusi realitātē. Pirmā publiskā piemiņas zīme mūsu leģionāriem ārpus latviešu īpašumiem un kapsētām. Kristapa Gulbja veidotais "Latvijas stāvstrops

brīvībai" tagad grezno jauno pilsētas daļu plāviņā pie Brīvības laukuma, flāmiski – "Brivibaplein". Bija pacilājoši to atklāt rudenī un pacilājoši teikt paldies visiem, kas uzdrīkstējās izdarīt to, kas Latvijā vēl nav bijis ie-spējams. Un atkal – viss sākas ar sēklu, ko iesēja Zedelgemas vēsturnieks un Flandrijas, gandrīz gribas teikt – Latvijas, patriots Pols Deniss (Pol Denys). Pētot netālās Otrā pasaules kara gūstekņu nometnes noslēpumus, viņš atklāja gandrīz 12 000 latviešu karavīru un viņu neapskaužamo likteni karā, gūstā un svešumā. Tur viņi pārziemoja 1945./46. gada ziemā aukstumā, pusbadā, neziņā. Bet tur viņi arī cēla savu Brīvības pieminekli. >

> Dibināja savu "Daugavas Vanagu" organizāciju un uzdrošinājās ticēt Latvijas brīvībai. Ir liels gandarījums, ka latviešu sabiedrība gada laikā saziedoja vajadzīgos 50 000 eiro, lai, daloties ar Zedelgemas pilsētu, taptu šī zīme, šis piemineklis brīvībai. Pols Deniss ziņo: Latvijas bites dūc savā Zedelgemas stāvstropā, gaidot Flandrijas magoņu ziedēšanu. Tas ir izlīgums, tā ir saprašanās un draudzība pāri laikiem un robežām. Tā ir magija.

Un magija ir klusums, kad viss patieks. Šajās dienās arī Klusuma telpa Nākotnes Namā pamazām iegūst savu galigo veidolu. To mēs ar Gunāru Birkertu iecerējām kā vietu, kur apmeklētājs var brīdi pavadīt klusumā ar savām izjūtām un domām par muzejā redzēto un pārdzīvoto. Pirms aiziešanas Birkerts vēl paguva radoši vienoties ar mākslinieku Ģirtu Burvi par iekārtojumu. Tā būs vienkārša telpa, kurā līs maiga, netieša gaisma no augšas, kas satiksies ar stikla skulptūru uz dolomīta pamatnes, kurā spoguļosies ūdens un gaisma. Miers... Mūžība... Klusums... Magija. //

Somijas granīta apdares plākšņu paraugu apskate Nākotnes Nama būvlaukumā 2019. gada 13. martā // Inspecting a sample of Finnish granite for the exterior of the Museum addition, 13 March 2019

Nākotnes Nama celtniecības darbi. 2019. gada 30. maijs // The construction site, 30 May 2019

The Magic Of Granite, Bees And Silence

In mid-March, I touched a white Finnish granite panel in the building site of the Museum's Building for the Future. It was an almost magic feeling how a vision becomes reality – the freshly cut white granite in contrast with the dark patina on the copper panels of the old building. The bright future, as the architect Gunnar Birkerts envisaged. If you look from some distance the granite looks whiter than white. Close up you can see little black dots. Birkerts commented: that is quite right; even our bright future is not quite white... Upon touching, you can feel the roughness of the wire-cut granite. Whiteness comes with the roughness, says the granite-cutter, it will turn dark if you polish it, darker than the splotches of rainwater on the sample panels. Even that agrees with our way to the future: it has not been smooth, but it leads to light, as Birk-

erts envisaged. Yes, indeed, we are so far. The new addition is abuilding, and very soon, in Lithuania, in Joniškis or Panevėžys, large slabs of Finnish granite will be turned into the white facade of our Building for the Future. Magic.

Latvian bees among Flanders poppies in the town of Zedelgem are just as magic. Another vision became reality: the first public memorial for Latvian World War II legionnaires outside Latvian properties or cemeteries. "Latvian Beehive for Freedom," created by the sculptor Kristaps Gulbis, now adorns a meadow by a small square, Freedom Square, Flemish – Brivibaplein, in a new development. It was elevating to dedicate the memorial in September and

to thank those who dared to do what in Latvia has not been done to this date. And it all started with a seed that was sown by a Zedelgem historian and patriot of Flanders as well as – not far-fetched – Latvia, Pol Denys. As he was researching the secrets of the World War II POW Camp on the outskirts of Zedelgem he encountered the close to 12 000 Latvian soldiers and their unavoidable fate as prisoners in a foreign land. They spent the winter of 1945/46 there in the cold, half-starved and despairing. But there they also built a replica of the Freedom Monument in Rīga, founded their welfare organization Daugavas Vanagi and dared to hope for Latvia's freedom. It is gratifying that Latvians

worldwide in a year's time contributed their half, EUR 50 000, to build this memorial to freedom. Pol Denys reports that the Latvian bees are humming in their hive, waiting for the Flanders poppies to bloom. That is reconciliation, understanding and friendship across ages and borders. That is magic.

And so is silence when all is said. These days the Room of Silence in our Building for the future is slowly taking

its final shape. Gunnar Birkerts and I envisaged it as a place where the visitor can spend a moment surrounded by silence to contemplate and reflect what she or he has seen and experienced during the visit. Before he passed away, Birkerts found common creative language with the sculptor Girts Burvis, with whom he settled upon the artistic design of the room. It will be a small room where gentle indirect light will

rain into silence and meet with a glass sculpture on a dolomite base reflecting water and light. Peace ... Eternity ... Silence ... Magic. //

Valters Nollendorfs,
Latvijas Okupācijas muzeja
biedrības valdes priekšsēdis //
Chairman of the Board,
Occupation Museum
Association of Latvia

Muzeja direktora skatījums

Latvijas Okupācijas muzejs (OM) turpina strādāt un plāno nākotni. Tā varētu īsi raksturot aizgājušos sešus mēnešus. Oficiālās vizītēs ir nākuši gan Slovākijas prezidents, gan Gruzijas prezidente, gan ministri, gan vēstnieki.

Pie nākotnes plānošanas pieder viss, kas saistīts ar jauno ekspozīciju. Kā atceraties, to sākām veidot pirms vienpadzmit gadiem. Izveidojām modernu, savam laikam atbilstošu ekspozīcijas projektu. Tomēr dekāde ir pagājusi, atmiņu un piemiņas kultūra Eiropā ir attīstījusies, tuvā un tālakā apkārtnei ir parādījušies muzeji, kas paceļ standartu latīnu ļoti augstu. Tādēļ šī gada sākumā veicām plānotās ekspozīcijas auditu un secinājām, ka tā vairs neatbilst šodienas prasībām. Ilelikot tādu jaunajā mājā, muzejs kristu no augstā standarta, ko esam centušies uzturēt.

Tagad muzeja ekspozīcijas kodols – atlasītie eksponāti – tiek precīzēts. Panāksim, ka ekspozīcija darbosies kā viens vesels stāsts un apmeklētājs nepagurs kaut kur puscelā. Viesojoties pie kolēgiem jaunajos Varšavas, Gdanškas un Tartu muzejos, mēs paši esam piedzīvojuši šo nogurumu – ekspozīcijas apskates otrajā pusē vairs nevar koncentrēties un gribas tikt ātrāk prom. Mūsu muzejam ir ļoti svarīgi, lai apmeklētājs nepagurst un neaizmūk, bet lai saprot mūsu situāciju kopumā. Jo mums ir jāpilda sava misija – Atcerēties, Pieminēt un Atgādināt.

Izstādes izskats mainīsies radikālāk, un patlaban notiek darbs pie detalizētām vizualizācijām.

Kanādas vēstnieks Latvijā Kevins Rekss (Kevin Rex; no kreisās) un muzeja direktors Gunārs Nāgels 2019. gada 26. aprīlī // From the left: Ambassador of Canada Kevin Rex and OM director Gunārs Nagels, 26 April 2019

Ēkas pārbūve rit sekmīgi. Paredzam, ka ēku nodos muzejam lietošanā 2020. gada pavasarī. Plāni, ka jauno ekspozīciju uzsbūvēsim 6–12 mēnešu laikā no ēkas saņemšanas, nemainās. Kopumā plānojam, ka apmeklētāji pārbūvēto muzeju ar jauno ekspozīciju varēs ieraudzīt 2020. gada nogalē.

Jaunrades procesā nedrīkst aizmirst arī par svētkiem. Plānojam, ka pirmos svinēsim, kad ēka būs nodota lietošanai. Muzeja komanda šobrīd plāno, kā labāk iepriecināt un pateikties muzeja labvēliem, kas visu laiku ir atbalstījuši muzeja attīstību. Tas būs kaut kas efektīgs un spožs! Otros un lielākos svē-

kus svinēsim, kad muzejs tiks atvērts apmeklētājiem. Gaidiet ielūgumu un neaizmirstiet mūs arī atbalstīt!

Muzeja nākotnes plānošana attiecas arī uz finansēm. Šis ir daudz smagāks jautājums. Muzeja vadība ir veikusi pētījumu un secinājusi, ka atjaunotajās un paplašinātajās telpās būs zīmīgi lieklāki izdevumi nekā līdz šim.

Muzeja vadība uzskata, ka tās uzdevums ir nodrošināt muzeja ilgtspēju, kas nozīmē rūpīgi izvērtēt un samērot dabisko vēlmi paplašināt muzeja darbību ar muzeja finansiālajām iespējām. Lai muzejam būtu finansiālie līdzekļi, kas to segtu. >

> Nemainīgi lielumi paliek ekspozīcija, kas būs efektīvāka nekā iepriekšējās, krājuma darbs, kā arī skolēnu un skolotāju izglītības lietas. Jaunā izstāžu telpa dos lielākas iespējas rādīt pagaidu ekspozīcijas, ko būs radījuši gan muzeja cilvēki, gan piaeacinātie mākslinieki un kuratori. Tas ienesīs jaunas idejas un vizuālos risinājumus, kas nerodas, ja izstādes allaž gatavo vieni un tie paši autori. Ceram, ka atjaunotajā muzejā beigsies "dzīve uz koferiem" un mēs varēsim tagad Nākotnes Nama projektam piesaistītos darbiniekus atkal izmantot muzeja vajadzībām.

Plānojam darīt pēc iespējas visu, lai, nezaudējot politisko neatkarību un vērtības, palielinātu ienākumus. Pirmais nepieciešamais solis varētu būt biļešu ieviešana muzeja apmeklējumam. Tas varētu dot ienākumos papildu 200 tūkstošus eiro gadā. Tomēr, vai tas notiks un tieši kādā veidā, šīs vasaras pilnsapulcē ir jāizlemj Okupācijas muzeja biedrības biedriem.

Muzejs, līdzīgi kā lidz šim, ir pateicīgs un paļaujas uz ziedotāju turpinošo atbalstu. Tomēr realitāte ir tāda, ka arvien vairāk aktīvo un uzticamo muzeja atbalstītāju aiziet mūžībā. Esam sevišķi pateicīgi tiem, kuri mantojumā piemin Okupācijas muzeju, bet tas diemžel ir pēdējais atbalsts. Tā ka izaicinājums rūpīgi un pragmatiski iekārtot muzeja nākotni tā, lai tas spētu dzīvot un strādāt pats ar saviem spēkiem, ir liels. Tuvākā nākotne būs izšķiroša, un tajā ļoti liela loma būs Latvijas Okupācijas muzeja biedrības atbildibai un aktivitātei.

Ar atbildigu rīcību varēsim vēl ilgus gadus pasaulei izklāstīt mūsu pusgadsimta okupācijas stāstu. Paldies jums visiem par atbalstu! //

The Museum Director's Viewpoint

The Museum is working and simultaneously planning for the future. This would be the concise summary of the Museum's last six months. We have had official visits from the President of Slovakia, the President of Georgia, as well as various ministers and ambassadors.

Planning for the immediate future includes everything associated with the new permanent exhibition. You will remember that we started work on it 11 years ago, and we designed a modern exhibition, appropriate for those times. However, a decade has passed, and everything to do with the culture of memory and remembrance has gone forward. Other museums, both in Latvia and elsewhere in Europe, have raised the standard that the public expects. So, at the start of this year we commissioned an external review of the planned exhibition. This review, together with an internal review, concluded that the designs are no longer adequate. If we were to go ahead with building this exhibition in our reconstructed museum, then we would fall from the high standards which we have endeavored to uphold.

We are now refining the heart of the exhibition – the list of exhibits. Our aim is for the exhibition to work as an organic whole, so that the visitor does not give up from exhaustion half way through. Visiting the work of our colleagues at the new museums in Warsaw, Gdańsk and Tartu, we have personally experienced this exhaustion – there is no energy left to concentrate on the last half of the exhibition, and we just want to leave as soon as possible. It is very important for us that our visitors do not tire of the exhibition and don't think about escaping. We want them to understand our situation as a whole, because we have to fulfil our mission to Remember, Commemorate and Remind.

The visual appearance of the exhibition will change radically, and presently we are working on detailed visualizations.

The reconstruction of the building is proceeding well. We expect to get use of the building in the Spring of 2020. There is no change in the current plans that we will build and install the new permanent exhibition in 6 to 12 months after receiving the building. That means that we will open to the public in late 2020 or early 2021.

We have not forgotten the importance of special events. The first celebrations are planned for the day that we get the use of the reconstructed building. The

Museum team is working on the best way to delight and give thanks to our well-wishers and benefactors, who have supported the development of the Museum. It will be bright and effective! The second, and largest, celebration will be the grand opening of the permanent exhibition. Wait for your invitations, and don't forget to keep on supporting us.

Planning for the Museum's future includes financial aspects. This is a much tougher question. The Museum has made extensive calculations, and concluded that there will be a significantly higher expenditure in the renewed and extended rooms, as compared to earlier.

The management of the Museum considers its duty to ensure the long-term sustainability of the Museum. This requires a careful balancing of the natural desire to widen the scope of the work of the Museum with the actual financial possibilities. We need to ensure that we will have the finances to cover expenses.

One of the givens is the permanent exhibition, which will be more effective than previous versions. Also work with the Collection, and student and teacher education. The new Exhibition Room will give wider possibilities to show temporary exhibitions, either prepared by Museum staff, or by contracted artists and curators. This will bring in new ideas and visual solutions, which might not be the case, if the exhibitions are always created by the same authors. With our return to the renewed Museum, we will have ended this period of "living out of a suitcase". The personnel currently devoted to the Building for the Future project will become available for regular museum work.

We plan to do all in our powers to increase the Museum's income without sacrificing our political independence and core values. The first necessary step could be to introduce low priced tickets for entry to the Museum. This could generate an additional 200 000 Euro (about USD 227 000) annually. This is a question that the Summer general meeting of the members of the Occupation Museum Association must decide on.

As always, the Museum is grateful to its financial supporters, and relies on their continued support. However, the

reality is that more and more of our active and steadfast supporters are passing away. We are especially grateful to those who have mentioned the Occupation Museum in their wills, but, unfortunately, that is also their final act of support. We have a great challenge to carefully and pragmatically set out the future of

the Museum, so that it is able to live and work on its own steam. The near future will be decisive, and a very large role will be played by the sense of responsibility and the activity of the Occupation Museum Association of Latvia.

If we have responsible action, then for many years to come we will be able

to continue telling the world about our half century of occupation. Thank you all for your support! //

Dr. Gunārs Nāgels,
Latvijas Okupācijas muzeja direktors
// Director of the Museum of the
Occupation of Latvia

Stūra māja atkal atvērta apmeklētājiem

No 1. jūnija Latvijas Okupācijas muzejs atkal aicina visus interesentus uz Stūra māju Brīvības ielā 61, kur apskatāma muzeja veidotā izstāde "Čekas darbība Latvijā" un pieejamas gidi vadītas ekskursijas pa čekas pagrabu, pagalmu un cietuma kamerām. Ekskursijas vasaras sezonā notiek galvenokārt angļu valodā, taču katru dienu ir pieejama arī viena tūre latviski. Biletes uz ekskursijām var iegādāties muzeja interneta vietnē www.okupacijasmuzejs.lv, vai arī uz vietas Stūra mājas kasē, savukārt izstādes apmeklējums ir bez maksas.

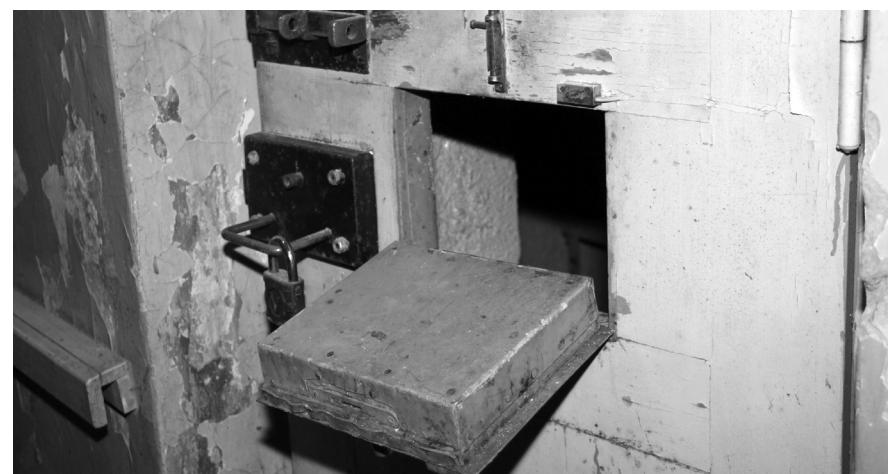
Aicinām visus interesentus izmantot iespēju un autentiskā vietā uzzināt par čekas noziedzīgo darbību Latvijā! Izstāde būs atvērta līdz brīdim, kad "Valsts nekustamie īpašumi" ķersies pie visas ēkas kapitālā remonta. //

KGB Headquarters, the Corner House, Again Open to Visitors

From 1 June, the Museum of Occupation again invites visitors to the Corner House, Brīvības iela 61, where the video exhibit, "The KGB in Latvia" can be viewed and guided tours are scheduled to the lower level prisoner cells and the courtyard. In the summer, most tours are in English, but at least one tour in Latvian is available every day. Tickets for the guided tours can be purchased on the Museum website, www.okupacijasmuzejs.lv, or on site. There

Stūra māja 2019. gada maijā // The Corner House, May 2019

Stūra mājas cietuma kameras durvis // The door of a prison cell at the Corner House

is no charge to view the exhibit itself. We invite everyone to take advantage of the opportunity to visit this authentic site where the heinous work of the

KGB was carried out! The exhibit will be available until the State Real Estate office begins the complete reconstruction of the building. //

Muzeja vēsturnieci Inesei Dreimanei debijas romāns

Stūra mājā 17. jūnijā notika apgāda "Zvaigzne ABC" izdotā Ineses Dreimanes romāna "Vēstule ar pielikumu" prezentācija. Tas ir apjomā neliels romāns, kas liek apstrīdēt pieņēmumu, ka par Latvijas 20. gadsimta vēsturi nu jau zināms viss. Liekot lietā ilggadīgo pieredzi darbā ar dokumentiem un cilvēkstāstiem, autorei ir izdevies radīt tekstu, kas ir nevis sausi faktoloģisks, bet gan aizkustinoši cilvēcisks un emocionāls.

Trīsdesmito gadu beigu Rīgā sastopas un iemilas jauna sieviete un vīrietis, kura izcelsmē saistīta ar baltvāciešiem. Mīlestības dēļ viņš neizmanto iespēju pirms kara doties uz Vāciju, un jau gadu vēlāk abu jauniešu dzīvē postoši ienāk okupācijas vara. Romāns skaudri un atklāti vēsta par to, ar kādiem paņēmieniem rikojās VDK, lai iegūtu sev vajadzīgo informāciju un aizturētu režimam nevēlamus cilvēkus, cik liela bija iespēja varas celā nonākt nejauši un kādu motivu vadīti visbiežāk rikojās bēdīgi slavenie ziņotāji. //

First Novel by Historian Inese Dreimane

On 17 June 2019, the novel "Vēstule ar pielikumu" (A Letter with an Enclosure) by Inese Dreimane was presented in the former KGB building in Rīga. The novel is quite short but it contradicts the notion that everything is well known about the history of Latvia in the 20th century. Using her extensive experience working with documents and personal biographies, the author has created a text that is not simply factual but is touching and emotional.

Towards the end of 1930s in Rīga, a young woman meets and falls in love with a man whose background is Baltic German. Because of their affaire he does not use the opportunity

Grāmatas "Vēstule ar pielikumu" atvēršanas svētki Stūra mājā 2019. gada 17. jūnijā. Attēlā no labās: Gunārs Nāgels un Inese Dreimane // Opening of the book "Vēstule ar pielikumu" (A Letter with an Enclosure) in the former KGB building in Rīga on 17 June 2019. From the right: Gunārs Nāgels and Inese Dreimane.

to leave Latvia before the war starts, and a year later the Soviet occupation regime brings destruction into both of their lives. The novel presents clearly and accurately the methods used by the Soviet Committee for State Security to

obtain information and to detain persons deemed undesirable by the communist regime; also, how easy it is to attract the regime's attention accidentally and the most common motivation for the activities of the notorious informers. //

Pieredzes apmaiņā uz Poliju

Muzeja darbinieki maija sākumā devās uz Poliju, lai apmeklētu Otrā pasaules kara muzeju Gdanskā, Štuthofas koncentrācijas nometni un Konstantīna Čakstes atdusas vietu Gdanskas tuvumā. Profesionālās pieredzes apmaiņas mērķis bija tikties ar poļu kolēģiem, pārrunāt viņu pieredzi ekspozīciju veidošanā un citus ar muzeoloģiju saistītus jautājumus. Brauciens notika sadarbībā ar Polijas vēstniecību Latvijā, kas palīdzēja izplānot apskates vietas un apmaksāja autobusa izdevumus.

A Visit to Polish Museums to Share Experience

In May, Museum staff headed to Poland to visit the World War II Museum

Muzeja darbinieki pie Latvijas Centrālās padomes vadītāja Konstantīna Čakstes atdusas vietas Krempas Kašupskas nāves marša upuru kapsētā Polijā 2019. gada 8. maijā // Near Gdansk, Poland, members of the Museum staff on 8 May 2019 at the grave of Konstantīns Čakste (1901-1945), leader of the Central Council of Latvia during WWII. On 29 April 1944, he was arrested by the Gestapo and died during the evacuation of the Stutthof Concentration camp

in Gdansk, the Stutthoff Concentration Camp and Konstantine Čakste's grave near Gdansk. The goal of the visit was to confer with Polish colleagues on their experience developing exhibits and

other issues related to the work of museums. The visit was organized in cooperation of the Polish Embassy in Latvia, that suggested sites to visit and covered the cost of transportation.

Gruzijas presidente Salome Zurabišvili (Salome Zourabichvili) muzejā 2019. gada 15. maijā // The president of Georgia, Salome Zourabichvili, in the Museum, 15 May 2019

Muzeja krājumā nonācis unikāls foto

Latvijas Okupācijas muzejs 25. martā nodeva sabiedrības apskatei unikālu, līdz šim vēl nepublicētu fotogrāfiju, kas ataino 1949. gada 25. marta deportāciju. Fotogrāfijā redzama latviešu ģimene Ventspils dzelzceļa stacijā, ūsi pirms vagonu ešelonu ar 1161 cilvēku aizveda no Latvijas.

Uz vagonu fona redzama Kroju ģimene – vecāki Marta un Vilis, kā arī meitas Valija un Maiga. Trešo meitu Rasmu ievietoja citā vagonā, jo viņu paņēma no Ventspils pilsētas. Ceturtā meita Olga ar divgadīgo meitiņu Virgīniju bija vienīgās no ģimenes, kuras palika Latvijā. Kroju ģimeni deportēja uz Omskas apgabala Šerbakuļas rajona Borisovskas ciemu un no izsūtījuma atbrīvoja tikai 1958. gadā. Vecākiem Martai un Vilim bija aizliegts atgriezties Latvijā, un viņi nomira Sibīrijā, meitas atgriezās Latvijā. Ģimene fotogrāfiju meitai un māsai Olgai atsūtīja 50. gadu sākumā. Okupācijas muzejam savukārt to 2018. gadā dāvināja Virgīnija Krebs. Atmiņās viņa stāstija, ka tikai pieaugušā vecumā pamazām uzzinājusi, ka radinieki ir izsūtījumā un kādēļ tā ir noticis. Arī pēc tam, kad mātes māsas atgriezušās Latvijā, kontaktēšanās nav bijusi viegla, jo atšķirtībā pavadītie gadi darijuši savu.

Attēls, iespējams, uzņemts ar PSRS platfilmas fotoaparātu "Komsomolec". Deportācijas bija slepenas padomju okupācijas režima operācijas, kuras fotografēt vai filmēt bija aizliegts, un līdz šim Latvijā zināmas tikai piecas fotogrāfijas, kas dokumentē 25. marta akciju. Līdz 25. marta piemiņas pasākumam fotogrāfijas autors nebija zināms, taču pēc publicitātes masu medijos uzzinājām, ka iespējamais fotogrāfs bijis Tālivaldis Dravnieks (1917–2002), kurš arī deportēts no Ventspils.

Fotogrāfija tika atklāta zinātniskās ekspedīcijas rezultātā kopā ar LU SZF doktoranta Oskara Gruziņa projektu "Karā dzimušie bērni". //

The Museum Archive has Acquired a Unique Photograph

On 25 March, the Museum of Occupation revealed to the public a unique, previously unpublished photograph of the 25 March 1949 deportations. The photograph shows a Latvian family in the Ventspils train station shortly before the rail road cars containing 1 161 people left Latvia on the long torturous route to Siberia which so many did not survive.

Standing in front of the train, we see the Kroja family – Marta and Vilis Kroja with their daughters Valija and Maiga. The third daughter Rasma was in a different carriage because she was taken from the city of Ventspils. The fourth daughter Olga with her two-year-old daughter Virgīnija, were the only members of the family who were not deported and remained in Latvia. The Kroja family was taken to the village of Borisovska near Omsk and were freed only in 1958. The parents were forbidden to return to Latvia and died in Siberia. The daughters managed to return to Latvia. The fam-

ily sent the photograph to Olga and her daughter in the early 1950s. Virgīnija Krebs donated the photograph to the Museum in 2018. She said that she learned little by little and only as an adult that her relatives were deported and why this had happened. Even later, when her mother's sisters returned to Latvia, establishing contact had not been easy because of the many years that they had been separated.

It is likely that the photograph was taken with the USSR wide-angle camera, KOSOMOLEC. The deportations were a secret operation of the Occupation regime and it was forbidden to film or take photographs. Until now, there were only five known photographs that documented the 25 March deportations. The photographer remained unknown until the commemorative event at the Museum this year on 25 March, when the resulting publicity in the mass media revealed that the photographer was most probably Tālivaldis Dravnieks (1917–2002), also deported from Ventspils.

The photograph was discovered as part of the research project "Children Born in War" conducted by University of Latvia Social Sciences Department doctoral candidate, Oskars Gruziņš. //

Lelde Neimane,
OM Audiovizuālo materiālu
krātuves vadītāja // Audiovizuālo
materiālu krātuves vadītāja/Head
of Audio-Visual Archives

Represēto misija – nodot atmiņas

Fonda "Sibīrijas bērni" 2019. gada 14. jūnijā rīkotajā konferencē Prezidenta pili, klātesot Latvijas presidentam un Saeimas priekšsēdētājai, Latvijas Okupācijas muzeja biedrības valdes loceklis un Saeimas deputāts Ritvars Jansons teica runu par vēsturisko atmiņu nepārtrauktību un nepieciešamību tās nodot nākamajām paaudzēm.

Šajā kontekstā Ritvars Jansons pieminēja Latvijas Saeimas ieguldījumu Latvijas Okupācijas muzeja darba atsākšanā atjaunotajā ēkā. "Saeima veikusi izmaiņas Latvijas Okupācijas muzeja likumā, kā rezultātā 2020. gadā būs rekonstruēta muzeja ēka un taps jauna eksposīcija. Jaunās paudzes rokās ir šo darbu padarīt!" sacīja Ritvars Jansons. //

Otrs no kreisās: Ritvars Jansons // Second from the left: Ritvars Jansons

The Mission of the Repressed – to Pass on Recollections to the Next Generations

On 14 June 2019, the foundation "Sibīrijas bērni" (Children of Siberia) organized a conference in the Riga castle. Ritvars Jansons, member of the board of the Museum of Occupation of Latvia and the Saeima (parliament) in

the presence of the President of Latvia and the chairperson of the Saeima presented his address about the continuity of historical recollections and the necessity to pass them on to the next generations. He referred to the contribution of the Saeima towards the return of the Museum to its reconstructed building and stated: "The Saeima amended the Occupation Museum law so that the Museum reconstruction will be completed in 2020 and include a new permanent exhibition. This work is in the hands of the next generation." //

Taps buklets par Zedelgemas pieminekli

Piemineklis brīvibai Zedelgemā Belģijā ir uzcelts un atklāts, tomēr pavism vēl projektu neesam noslēguši.

Muzejs vēlas izdot krāsinai brošūru vairākās valodās, kas stāstīs par to, kam piemineklis veltīts, un arī par to, kā tas tapa. Šī bukleta lasītāji būs gan Latvijā, muzejā, gan arī Belģijā, kur pēc pāris gadiem atklās muzeju bijušajā karagūstekņu nometnes vietā.

Lūdzu, atbalstiet bukleta izdošanu ar ziedoju muzeja! Tāpat kā piemineklim, arī ziedoju Zedelgemas bukletam,

ziedoju muzeja virs 100 eiro devējiem dāvanā būs Kristapa Gulbja veidotā rotabītīte. //

A Booklet is Planned about the Memorial in Zedelgem

The "Memorial to Freedom" in Zedelgem, Belgium, has been built and opened, but the whole project is not yet complete. Our Museum is planning to publish a colourful booklet in several languages that will explain to whom the Memorial is dedicated and how it came to be. The booklet will be available to readers in Latvia and also in Belgium where a new museum will open in a couple of years at the former POW camp location.

Zedelgemas projekta atbalstītāji Ojārs Greste un Ināra Graudiņa no Austrālijas // Donors to the Zedelgem monument Ojārs Greste and Ināra Graudiņa from Australia

Please support the publication with your donation! Similarly as for the memorial, if you donate more than 100 EUR, you will receive as a gift a decorative model bee created by the sculptor of the memorial Kristaps Gulbis. //

Jaunieguvumi

New Acquisitions

Sagatavojuusi Taiga Kokneviča,
Latvijas Okupācijas muzeja galvenā krājuma glabātāja //
Head of Collections History of the Museum

Astrīdas Pekas-Skulmes dāvinātā mākslinieka Pāvila Kuncendorfa (1909–1960) ieslodzījuma perioda dienasgrāmata ar ilustrācijām. Pāvils Kuncendorfs kara laikā dienēja vācu armijā, krita sarkanās armijas gūstā, 1945.–1946. gadā ieslodzīts filtrācijas nometnē Tālajos Austrumos.

Artist's Pāvils Kuncendorfs (1909-1960) illustrated diary donated by Astrīda Pekas-Skulme. During the war, P. Kuncendorfs served in the German Army. He was captured by the Red Army and became its prisoner of war. During 1945-1946, he was imprisoned in a filtration camp in the far Eastern Soviet Union.

Māra Blanka dāvinātā aitādas cepure ar iešūtu ieslodzītā numuru 3–857. Cepuri ieslodzījuma laikā Vorkutā valkāja Māra Blanka tēvs Jūlijs Blanks (1911–1999). Jūlijs Blanks 1946. gadā vadīja bruņotu aizsargu grupu, 1947. gadā notiesāts, līdz 60. gadu sākumam ieslodzīts un nometināts Vorkutā.

A knit hat with the prisoner's identification number 3-857. It was donated by Māra Blanks, whose father J. Blanks (1911-1999) wore the hat while imprisoned. He led an armed home guard group in 1946. He was arrested in 1947 and imprisoned in Vorkuta until the early 1960s.

Zanes Apsītes vectēva Artura Apsīša vatenis, kas izsniegs, atbrīvojot no ieslodzījuma Karagandā. Arturs Apsītis no 1943. gada 26. marta līdz 1945. gada 9. maijam dienēja Latviešu legionā. Līdz 1946. gada februārim atradās filtrācijas nometnē Kutaisi (Gruzijas PSR) un 1949. gada 16. jūnijā arestēts, ieslodzīts Karagandā līdz 1955. gada 28. decembrim.

The quilted jacket of Arturs Apsītis, the grandfather of Zane Apsīte. It was given to him when he was released from imprisonment in Karaganda. Arturs Apsītis served in the Latvian Legion from 26 March 1943, to 9 May 1945. Until February 1946, he was held in the filtration camp Kutaisi (Georgian SSR). In 16 June 1949, he was arrested and imprisoned in Karaganda until 28 December 1955.

■ Muzeja vēsture 2003–2005

2003

Latviešu leģiona dibināšanas 60. gadskārtu atceroties, 14. martā muzejā atklāj izstādi "Latviešu leģions kara laika acīm", un 16. martā muzejs piedzīvo lielāko apmeklētāju skaitu vienā dienā (689) – visa gada laikā (54 828) par 36,5% vairāk nekā iepriekšējā gadā. Otra lielā tematiskā izstāde ir 1941. gadā deportētā Jāņa Kauliņa fotoizstāde "1950.–1958. gads Krasnojarskas ziemelos". Vestsbilā apskatāmas piecas nelielas izstādes un seši krājuma jaunieguvumi.

14. jūnijā pie Stūra mājas Rīgā ārlietu ministre Sandra Kalniete un OMF padomes priekšsēdis Egons Piķelis atklāj piemiņas zīmi "Melnais slieksnis". Pievakarē muzeja ekspozīcijas telpā Ozolnieku amatierteātra izrāde "Sveču valsis jūnijā", kas veltīta 1941. gada 14. jūnijam. Maijā un jūnijā muzeja dziļajā pagrabā Teātris TT spēlē Laura Gundara lugu "Pieskaries baltajam lācim". Lugas veidošanā izmantotas muzeja krājuma videoliecības un citi materiāli.

1. jūlijā ap 300 apmeklētāju pie muzeja atzīmē muzeja desmit gadu pastāvēšanu. To ar lūgšanu ievada prāvests Vilis Vārsbergs. Dalibniekus uzrunā Latvijas Valsts prezidente Vaira Viķe-Freiberga. Muzeja apsveicēju vidū ir LZA prezidents Jānis Stradiņš, muzeja autors un dibinātājs Paulis Lazda un aizsardzības ministrs Ģirts Valdis Kristovskis. Norisi kuplina Mežotnes pagasta jauktais koris. No beigumā apmeklētāji apskata muzeja 10 gadiem veltītu fotoizstādi.

Veicinot muzeja sadarbību ar līdzīgiem ārzemju muzejiem, muzeja darbinieki apmeklē jauno okupācijas muzeju Tallinā. Rīgā muzejs sniedz vairāk nekā 30 intervju Latvijas un ārzemju žurnālistiem par muzeju un Latvijas vēsturi. Sevišķi interesants un muzeju cildinošs ir Eliota Hesterā (Elliott Hester) ilustrēts raksts, ko publicē vairākās ASV svētdienas avīzēs.

Okupācijas muzeja nozīmi apstiprina arī Latvijas publikas atzinība.

Tēlnieka Gleba Panteļejeva veidotās piemiņas zīmes "Melnais slieksnis" atklāšana 2003. gada 14. jūnijā // Dedication on 14 June 2003 of the Memorial, "The Dark Threshold," created by Gleb Pantelejev

Muzeja 10. gadadienas atzīmēšana 2013. gada 1. jūlijā // Celebration of the 10th anniversary of the Museum, 1 July 2013

>

> Piemēram, Izglītības programmas (IP) vadītāja Ieva Gundare saņem Kultūras ministrijas prēmiju par pedagoģisko darbu muzejā. Pieci muzeja darbinieki saņem goda zīmes no Latvijas valsts aizsardzības fonda "Lāčplēsis". Valteram Nollendorfam piešķir Saeimas atzinības rakstu, un muzejs saņem Aizsardzības ministrijas goda rakstu.

Kopējais muzeja darbinieku skaits ir 46, no tiem pilnā slodzē 21. Nozīmīgu darbu muzejā veic arī brīvprātīgi darbinieki. Vasarā par gidēm strādā divas ALJA stipendiātes.

Muzeja kopējie gada izdevumi sasniedz gandrīz Ls 223 000. No Kultūras ministrijas muzejs saņem Ls 61 020. Lielākie izdevumi, neskaitot algas, ir ēkas jumta seguma atjaunošana un piemiņas zīmes "Melnais slieksnis" uzstādišana. Rūsiņa Albertiņa piemiņas telpu iekārto, lai tur var notikt filmu izrādes.

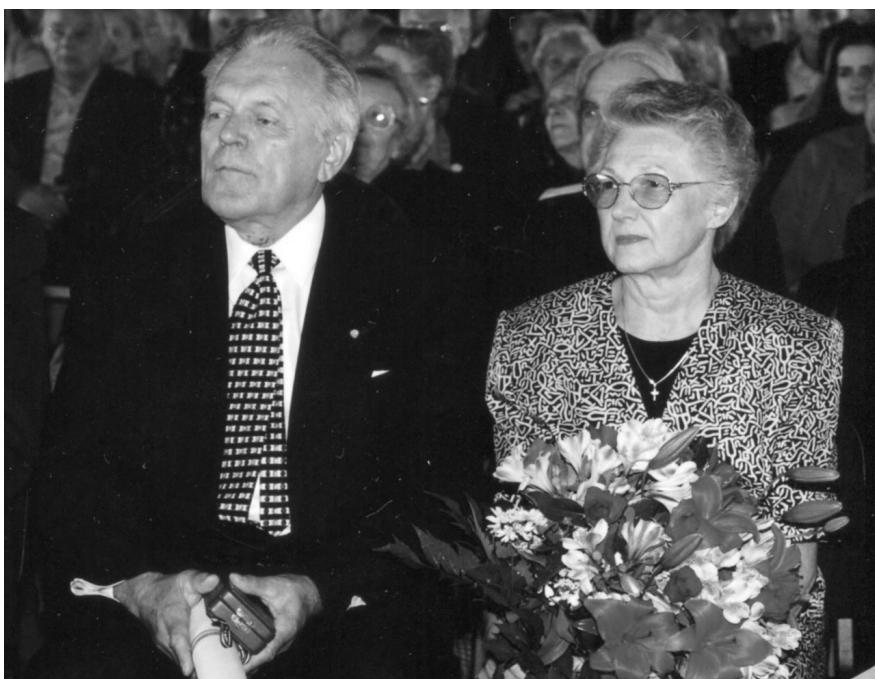
Apmeklētāju pētījums rāda, ka vairāk nekā 80% ir "apmierināti" vai "drīzāk apmierināti" ar pamatekspozīciju, bet tikai 4% ir "neapmierināti" vai "drīzāk neapmierināti". Lielais vairākums, 85%, muzeja apmeklētāju ir ārzemnieki no 29 valstīm – visvairāk no Vācijas, tad ASV, Apvienotās Karalistes un Somijas.

Lai veicinātu Latvijas sabiedrības integrāciju, muzejs rīko publisku žurnālistu diskusiju par okupācijas laika vēstures aprakstiem latviešu un krievu presē. Piedalās 24 preses pārstāvji, to skaitā arī no "Čas" un "Vesti Segodņa". Muzeju apmeklē 30 oficiālās ārzemju delegācijas, ieskaitot Horvātijas, Portugāles un Mongolijs prezidentus, piecus ministrus un divus vēstniekus.

Muzeja Izglītības programmas ceļojošo izstādi rāda 34 vietās Latvijā un vienā vietā Lietuvā; starptautiskā ceļojošā izstāde bijusi 11 vietās Apvienotajā Karalistē, pa vienai vietai Francijā un ASV. IP rīko 17 seminārus vēstures skolotājiem. IP nodarbībās muzejā piedalās 3624 skolēni. Kuratorijas komiteja sāk revidēt visus ekspozīcijas tekstus. Ar Belģijas Franču kopienas gādību muzejs saņem tekstu tulkojumus franču valodā.

Muzeja 10. gadadienas svētku dalībnieki // Participants in the 10th anniversary celebration

Prāvests Vilis Vārsbergs ar kundzi Birutu Vārsbergu // Bishop Vilis Vārsbergs and his wife Biruta Vārsberga

Muzeja krātuves 1332 vienības izmantotas pētniecībai. Šogad krājumam pievienots gandrīz 6000 vienību. Sevišķs ieguvums ir gandrīz 1500 Kurta Fridrihsona izsūtījumā dariņāto akvareļu. Muzeja krājumā jau ir 640 videoliecību un 150 reportāžu. Videokrājumu izmanto pētniecībai, LTV, lugu un filmu sižetiem. Pētniecības programma izdod ceturto muzeja gadagrāmatu.

Gadu noslēdzot, muzejs nosūta 1464 Ziemassvētku apsveikumus muzeja atbalstītājiem, kas muzejām dāvinājuši vēsturiskus piemiņas priekšmetus. Vecgada naktī Rīgas dome izmanto muzeja jumtu uguņošanai Rātslaukumā.

2003

On the 60th anniversary of the formation of the Latvian Legion on March 14, the Museum opens the exhibit, "The Latvian Legion in Wartime." On March 16, the Museum sees the largest number of visitors in one day (689) and for the year (54,828) – 35% more than the previous year. A second large temporary exhibit, "1950-1958 in the North of Krasnoyarsk," shows photographs by Jānis Kauliņš, deported in 1941. In the vestibule, five smaller exhibits are on view as well as six new acquisitions.

On 14 June, at the former Cheka headquarters, the so-called Corner House, the Minister of Foreign Affairs, Sandra Kalniete, and OMF Chairman, Egons Pīkelis, unveil the memorial, "The Dark Threshold." In the evening, an amateur theater group performs "Candlelight Waltz in June" in the Museum. The play is dedicated to those deported on 14 June 1941. In May and June, in the deep cellar of the Museum, the group Teātris TT performs Lauris Gundars' play, "Touch the Polar Bear." Videotaped oral interviews and other Museum materials were used by the author.

On 1 July, about 300 people celebrate the 10th anniversary of the Museum. Bishop Vilis Vārsbergs opens the event with a prayer. President Vaira Vīķe-Freiberga addresses the participants. Speakers include the Latvian Academy of Sciences president Jānis Stradiņš, author of the Museum project and founder, Paulis Lazda, and Minister of Defense Ģirts Valdis Kristovskis. The mixed choir from Mežotne performs. At the conclusion of the ceremony, the audience views a photo exhibit about the first 10 years of the Museum.

To promote cooperation with similar museums in other countries, the Museum staff visits the new occupation museum in Tallinn. In Rīga, the Museum hosts more than 30 interviews by Latvian and foreign journalists about the Museum and the history of Latvia. Especially interesting and positive is Elliott Hester's illustrated article, published in several USA newspaper Sunday editions.

The importance of the Museum is also recognized in Latvia. For example,

the head of the Education Department, Ieva Gundare, receives an award from the Ministry of Culture for her pedagogical work in the Museum. Five Museum staff members receive certificates of excellence from the Latvia's Defense Fund "Lāčplēsis." Valters Nollendorfs receives a letter of recognition from the Saeima, and the Museum is awarded a certificate of recognition from the Ministry of Defense.

The total number of Museum staff members is now 46, including 21 full-time employees. Volunteers also contribute significantly to the Museum. Two ALJA scholarship recipients work during the summer as exhibit guides.

The Museum budget is almost 223 000 LVL. The Ministry of Culture contributes 61 020 LVL. The largest expenses – aside from salaries – are spent for roof repair and the erection of the memorial, "The Dark Threshold." Films can now be viewed in a room dedicated to the memory of a Museum founding member, Rūsiņš Albertiņš.

Museum visitor surveys indicate that 80% are "satisfied" or "mostly satisfied" with the permanent exhibit, and only 4% are "dissatisfied" or "mostly dissatisfied." The great majority of Museum visitors (85%) are tourists representing 29 countries – the largest number from Germany, followed by the USA, Great Britain and Finland.

To promote the integration of Latvian society, the Museum organizes a panel discussion of journalists on the reporting of the history of the occupation period in the Latvian and the Russian press. Twenty-four members of the press attend, including representatives of Čas and Vesti Segodņa. During the year, the Museum welcomes 30 foreign delegations including the presidents of Croatia, Portugal and Mongolia as well as five ministers and two ambassadors.

The traveling exhibit created by the Museum Education Department (ED) is shown in 34 locations in Latvia and one in Lithuania; the international traveling exhibit is viewed in 11 locations in Great Britain and in one each in France, the USA and Jelgava (Latvia). The ED organizes 17 seminars for history teachers; 3624 students participate in educational hands-on activities at the Museum. The curatorial committee starts to edit all Museum texts. With the help of the French community in Belgium, Museum texts are translated into French.

From the Museum Collection 1332 items are used for research. This year, 6000 new items are added. Especially significant are 1500 water colors painted in Siberian exile by Kurts Fridrichsons. The Museum Collection includes 640 video interviews that are used for research by television, theater and film producers. The Museum's research program publishes the fourth yearbook. Concluding the year, the Museum mails 1464 Christmas greetings to Museum supporters who have donated historical items. On New Year's Eve, the Rīga City Council launches fireworks over the City Square from the roof of the Museum.

2004

Iesākot muzeja pastāvēšanas otro desmitgadi, apmeklētāju skaits turpinā augt – no gandrīz 55 000 iepriekšējā gadā tas 2004. gadā pārsniedz 65 000. Šīnā gadā Latvija ir kļuvusi par NATO un Eiropas Savienības daļibvalsti, un tas ir piesaistījis daudzu ārzemju valstsvīru uzmanību. Muzeju apmeklē 57 oficiālas delegācijas, ieskaitot Itālijas, Gruzijas un Vācijas prezidentus, 10 ministrus, 13 vēstniekus un vienu NATO ģenerāli.

Muzejs sniedz 24 intervijas Latvijas medijiem, kā arī 11 dažādiem ārzemju žurnalistiem. Par muzeju lasāms dažādos izdevumos, piemēram, "The New York Times" 2. maijā "Frugal Traveler in Riga" sirsniģi ieteic muzejā iepazīties ar Latvijas nesenā vēsturi – pēc muzeja apmeklējuma autorei vairs neesot gribējies iet uz "Nostalgijas" restorānu ar tā padomju gaisotni.

Izglītības programmas darbinieki muzejā vadījuši nodarbības 4620 skolēniem un 28 seminārus Latvijas vēstures skolotājiem. Sagatavots un skolām izplatīts mācību līdzeklis "Komunisms". IP ceļojošā izstāde rādīta 27 vietās Latvijā. Muzeja starptautiskā ceļojošā izstāde bijusi Vācijā, ASV, Ukrainā, Moldova un Anglijā. >

> Muzejā atvērtas septiņas grāmatas. Notikuši trīs piemiņas sarikojumi un atklātas četras tematiskas izstādes. Sadarbībā ar L. Bolcmana Kara seku pētniecības institūtu Grācā Austrijā muzejā apskatāma izstāde "Austrieši Padomju Savienībā 1945–1956". Sadarbībā ar jauno Francijas Kultūras centru Rīgā muzejs sagatavo izstādi centra telpās "Francu grupa un mākslinieks Kurts Fridrihsons". Maijā muzeja darbinieki piedalās Starptautiskajā Muzeju dienā Madonā, kur par lielu, bet ļoti patīkamu pārsteigumu muzejs saņem ICOM (International Council of Museums) Latvijas nacionālās komitejas 2003. gada balvu "Par mērķtiecīgu darbu Latvijas vēstures izpratnes veidošanā ārvalstīs". Atklātas vēl divas tematiskās izstādes: "Muzeja jaunieguvumi 2002–2004" un "Okupāciju maiņa 1941. gada", kā arī sešas mazākas izstādes par krājuma jaunieguvumiem.

Divus vasaras mēnešus muzejā strādā ALJA stipendiāte Marlēna Otlāna. Viņa ir gide, bet arī tulko muzeja tekstu spāņu valodā. Līdz ar to rudenī visi pamatekspozīcijas teksti apmeklētājiem pieejami sešās valodās – latviešu, angļu, vācu, franču, krievu un spāņu. Sākta vācu okupācijas laika eksponātu papildināšana un tekstu rediģēšana. Seši muzeja darbinieki šogad ieguvuši augstāko izglītību – pieci bakalauri, viens maģistrs. Divi pabeiguši Muzeju valsts pārvaldes muzeju specālistu tālakizglītības kursus.

Muzeja krājums jau sasniedzis 34 021 vienību, to skaitā 675 personu videoliecības.

Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, divkārt palielinājies izmantoto vienību skaits. Krājuma materiāli izmantoti Novosibirskas Arheoloģijas un etnogrāfijas institūtā, interneta projektām "GULAGa muzejs", Jaunā Rīgas teātra projektam – Sorokina romāna "Ledus" dramatizējumam, dokumentālajā filmā "Nesalauztie" par nacionālajiem partizāniem, televīzijas raidījumam "Melns uz balta" par Vili Lāci. Skolu un augstskolu darbam izmantotas videoliecību fragmentu izlases: "18. novembris okupācijas

2003. gada 5. novembrī muzeju apmeklē piecdesmitūkstošais skolēns no Ogres ģimnāzijas 9. klases ar grupu // The 5 000th student to visit the Museum with a group – with his 9th grade class from Ogre

2004. gada 3. aprīlī ārlietu ministrs Rihards Pīks pasniedz muzeja direktorei Gundegai Michelei dokumenta kopiju par PSRS karaspēka izvešanu no Latvijas. Dokuments Maskavā parakstīts pirms 10 gadiem // On 3 April 2004, the minister of foreign affairs Rihards Pīks presents Museum director Gundega Michel with a copy of the document on the withdrawal of USSR armed forces from Latvia. The document was signed in Moscow ten years earlier

laikā", "1940. gada 17. jūnijs", "1941. gada 14. jūnijs", "Došanās bēglu gaitās 1944. gada", "1949. gada 25. marts", "Pārvietotās personas Vācijā".

Muzeja darbinieki ir lasījuši refe-

rātus septiņas zinātniskās konferencēs ārzemēs un septiņas konferencēs Rīgā. Sagatavota 20 minūšu videofilma par muzeja pirmo desmit gadu darbu.

Valsts finansējums muzejam šajā gadā sasniedzis līdz šim visaugstāko summu: Ls 75 500, kas sedz apmēram 1/3 izdevumu, ieskaitot sēklas finansējumu Nākotnes Nama plānošanas darbu sākšanai.

Sasāpējušais muzeja ēkas piederi-
bas jautājums ir principā atrisināts, jo
saņemta Rīgas domes priekšsēdētāja
Gundara Bojāra 24. augustā parak-
stīta vēstule, ka Rīgas dome piedāvā
"nodot bez atlīdzības valsts īpašumā
Rīgas pašvaldības īpašumā esošo
Okupācijas muzeja ēku un tai pie-
saistāmo zemesgabalu Rīgā, Latviešu
strēlnieku laukumā 1". Tai seko LR
kultūras ministres Helēnas Demako-
vas 31. augusta vēstule ar apliecināju-
mu, ka viņa augšminēto priekšlikumu
atbalsta un KM nodos ēku Okupācijas
muzeja fonda (OMF) lietošanā.

NATO militāro komiteju locekļu grupa muzejā 2004. gada 12. septembrī
// Members of the NATO military commission at the Museum on 12 September 2004

2004

As the Museum enters the second decade of its existence, the number of visitors continues to grow – from 55 000 in 2003 to over 65 000. In 2004, Latvia becomes a member of NATO and the European Union, attracting the attention of many foreign leaders. Fifty-seven official delegations visit the Museum including the presidents of Italy, Georgia and Germany, 10 ministers, 13 ambassadors and one NATO general.

The Museum gives 24 interviews to Latvian media as well as 11 different foreign journalists. Articles about the Museum appear in various publications, for example, in The New York Times on May 2, "Frugal Traveler in Riga" heartily recommends visiting the Museum to learn about recent Latvian history. After her visit, the author of the article no longer wanted to go to the restaurant, Nostalgia, with its Soviet atmosphere.

The Education Department (ED) staff leads activities for 4620 students and offers 28 seminars for teachers of Latvian history. They create and disseminate to schools an educational unit, Communism. The ED traveling exhibit is shown in 27 locations in Latvia. The international exhibit travels to Germany, the USA, Ukraine, Moldova and England.

The Museum hosts seven book

ASV prezidenta Džordža Buša kundze Laura Buša vizītē muzejā 2005.
gada 7. maijā // US First Lady, Laura Bush, visits the Museum on 7 May 2005

opening receptions, three memorial events and unveils four temporary exhibits. In cooperation with the Ludwig Boltzmann Institute for War Impact Research (Graz, Austria) the Museum hosts the exhibit, "Austrians in the Soviet Union 1945-1956." The Museum also creates an exhibit for the French Cultural Center in Rīga: "The French Group and Artist Kurts Fridrihsons." In May, Museum staff participate in the International Museum Day in Madona, where they are pleasantly surprised to receive the ICOM (International Council of Museums) Latvian National Committee 2003 annual award "for significant work in promoting understanding of Latvia's history abroad." Two additional temporary exhibits are unveiled: "Recent Acquisitions, 2002-2004," and "Change of Occupations in 1941" as well as six smaller exhibits about new acquisitions. >

> For two summer months, the ALJA scholarship recipient, Marlena Otlans, works in the Museum as a guide and also translates Museum texts into Spanish. By fall, the basic Museum texts are available in six languages – Latvian, English, German, French, Russian and Spanish. Expansion of the exhibit on the German Occupation period and the editing of related texts is begun. Six Museum staff members acquire degrees this year – five, the BA; one, the MA. Two complete an in-service course offered by the National Museum Board.

The Museum Collection reaches 34 021 items, including 675 video interviews. Compared to the previous year, requests for items from the Collection double. Museum materials are used by the Novosibirsk Archeological and Ethnographic Institute for the internet project, "The GULAG Museum," by the New Rīga Theater for the dramatization of Sorokin's novel "Ice," for the documentary film "Unbroken" about Latvian national partisans, for the television program "Black on White" about Vilis Lācis. Schools and colleges make use of video interviews from the series "November 18 during Occupation;" "June 17, 1940;" "June 14, 1941;" "Becoming Refugees in 1944;" "March 25, 1949;" and "Displaced Persons in Germany."

Museum staff members present papers at seven academic conferences abroad and seven conferences in Rīga. A 20-minute video on the first ten years of the work of the Museum is prepared.

Government financial support for the Museum increases to 75 500 Lats, covering approximately one third of expenses, including seed money to begin work on plans for an addition to the building.

The acute question of ownership of the Museum building is solved in principle when the Rīga City Council chairman Gundars Bojārs signs a letter on 24 August offering to "donate the existing Occupation Museum building and adherent property on Latviesu strēlnieku laukums 1, in Rīga, to the Latvian state without compensation." This is followed by the Minister of Culture Helena Demakova's 31 August letter, confirming that she supports the above proposal,

and that the Ministry of Culture grants the Occupation Museum Fund (OMF) the right to use the building.

vada 19 tālākizglītības seminārus vēstures skolotājiem. Semināri galvenokārt veltīti IP sagatavotā mācību materiāla "Komunisms" izplatīšanai. Cēlojošās IP izstādes rādītas 51 vietā Latvijā, starptautiskā izstāde 15 vietās Vācijā un vienā vietā Igaunijā.

Sagatavotas sešas mazās vestibila izstādes un trīs tematiskās izstādes. Izstāde "Mākslinieka Kurta Fridrihsona (1911–1991) darbu kolekcija Okupācijas muzejā un krimināllieta par Francu grupas dalībniekiem" ir pirmā iespēja publikai redzēt Fridrihsona GULAGā darinātos akvareļus un zīmējumus. Otrās izstādes "Latviešu karavīri sarkanajā armijā, 1941–1945" laikā lielu daļu muzeja vestibila aizņem padomju lidmašīnas vraks, kas no 1944. gada septembra atradies purvā un tikai nesen no purva izcelts. Trešā izstāde "Baltijas brīvības un miera kuģis, 1985" un ar to saistīta konference atgādina par ārzemēs dzivojošo baltiešu kopigi rīkoto ceļojumu pa Baltijas jūru, kas pirms 20 gadiem piesaistīja pasaules mediju uzmanību Baltijas valstu okupācijai, lielā mērā pateicoties Padomju Savienības satraukumam.

Līdz gada beigām muzeja krājumā ir 37 025 vienības. Videokrātuve ar konferenci un izstādi septembrī atzīmē savu 1000. videoliecības ierakstu. Muzeja krājuma materiāli redzami arī ārzemēs – Veimāras "ACC Gallerie" plašā izstādē 36 muzeja krājuma eksponāti liecina par tēmu "Vom Terror zur Unabhängigkeit" ("No terora līdz neatkarībai"), Kānas (Caen, Francijā) memoriālā muzeja izstādē "Karš pēc kara" izstādīti 23 muzeja eksponāti.

Muzejs iegādājies digitālu audiogidi iekārtu ar 24 pārnēsājamām klaušīšanās ierīcēm un lādētāju. Tekstu sagatavo dramaturga Lauris Gundars. Līdz gada beigām gatavs arī tulkojums angļu valodā. Projektu finansē Latviesu fonda piešķirums un ziedojumi Vernera Rütenberga piemiņai.

Jau vairākus gadus muzeja pārvaldītāja – Latvijas 50 gadu okupācijas muzeja fonda (OMF) padome – ir jutusi vajadzību uzlabot 1998. gada statūtus. Jaunais 2004. gada Latvijas Republikas "Biedrību un nodibinājumu likums"

2005

Šogad ir strauji pieaudzis apmeklētāju skaits – no 65 000 iepriekšējā gadā līdz vairāk nekā 111 000. Vienas dienas rekords (28. jūnijā) – 1025 reģistrēti apmeklētāji. Gada laikā 62 oficiālas ārzemju delegācijas – Slovākijas, Bulgārijas, Šveices, Izraēlas, Moldovas un Igaunijas prezidenti, trīs ministru prezidenti, 12 ministri un 13 vēstnieki. Sevišķi pamatīgi sagatavota un apsargāta ir ASV prezidenta Džordža Buša (George W. Bush) kundzes Lauras Bušas (Laura Bush) vizīte maijā, bet preses un citu mediju uzmanību visvairāk saista Krievijas vēstnieka Viktora Kalužnija apmeklējums janvārī. Žurnālisti izmanto muzejā pieejamo informāciju un materiālus, sagatavojojot raidījumus par Latvijas nesenou vēsturi.

Muzeja telpās notiek 19 publiski sarīkojumi, to skaitā Latvijas Pasta izdotās Gunāra Astras piemiņas markas un pirmās dienas aploksnes apzīmogošana, astoņu grāmatu atklāšana – no tām divas ir muzeja jaunizdevumi: muzeja sestā gadagrāmata un Andrieva Ezergaila "Nazi/Soviet Disinformation about the Holocaust in Latvia". Muzeja darbinieki ir bijuši iesaistīti arī citu publikāciju sagatavošanā, piemēram, Latvijas Vēsturnieku komisijas izdevumam "The Hidden and Forbidden History of Latvia under Soviet and Nazi Rule 1940–1991" Valters Nollendorfs veic galveno tekstu redīgēšanas darbu un saraksta grāmatas ievadu. "Daugavas Vanagu" izdevuma, fotogrāfiju albuīma, "Latviešu legionāri/Latvian Legionnaires" autoru vidū ir četri muzeja darbinieki, vēl citi redīgē un tulko. Izdevumam izmantoti daudzi muzeja krājuma materiāli. Maijā muzeja apkārtraksta redaktore un daudzu populāru rakstu autore Anda Lice saņem Latvijas Preses apvienības balvu.

Muzeja nodarbiņas piedalās 4406 skolēni, un Izglītības programma

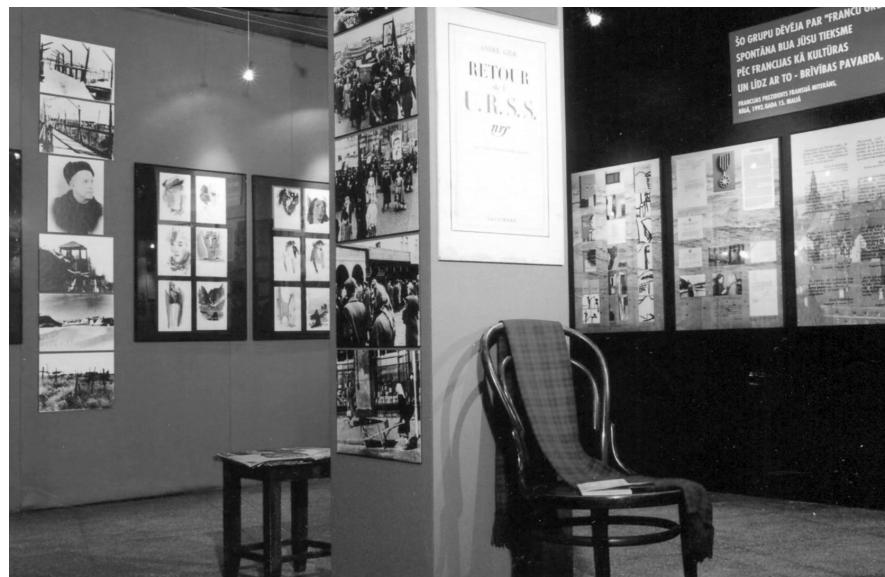
un nepieciešamība organizāciju pārreģistrēt 2005. gadā noved pie jauniem statūtiem un arī pie organizācijas nosaukuma maiņas. No 2006. gada to sauc Latvijas Okupācijas muzeja biedrība (OMB). Organizācijas uzdevumi paliek nemainīti: finansiāli nodrošināt un pārraudzīt muzeja darbu.

2005

This year, the number of visitors increases from 65 000 in 2004 to over 111 000. On 28 July, a record number of 1025 visitors is registered. Sixty-two official foreign delegations visit, including the presidents of Slovakia, Bulgaria, Switzerland, Israel, Moldova and Estonia, three prime ministers, 12 ministers and 13 ambassadors. Especially carefully prepared and well-guarded is the visit of the USA First Lady, Laura Bush, in May, but the visit by the Russian ambassador Viktor Kalyuzhny in January attracts the most attention. Journalists take advantage of Museum's information and materials to write articles on Latvia's recent history.

The Museum hosts 19 public events including the first official stamping of the Gunārs Astra commemorative stamp and envelope, released by the Latvian Post Office. Eight book opening are held including two for Museum publications: the sixth Museum Yearbook and Andrievs Ezergailis' Nazi/Soviet Disinformation about the Holocaust in Latvia. Museum staff members also participate in other publications, for example, Valters Nollendorfs is text editor and writes the introduction for the Latvian History Commission publication, The Hidden and Forbidden History of Latvia under Soviet and Nazi Rule 1940—1991. The photo album, Latviešu leģionāri/Latvian Legionnaires published by Daugavas Vanagi, includes four Museum staff members among its authors, others translate and edit texts. Many items from the Museum Collection are used for the publication. In May, Anda Līce, editor of the Museum newsletter and author of many popular articles, receives the annual Latvian Press Association award.

Over 4400 students participate in educational activities at the Museum, and the

Izstāde "Mākslinieka Kurta Fridrihsona (1911–1991) darbu kolekcija Okupācijas muzejā un kriminālīeta par Franču grupas dalībniekiem" 2005. gada februārī // The exhibit, "Works of Artist Kurts Fridrihsons (1911-1991) in the Occupation Museum Collection and the Criminal Process Against Members of the French Group"

Latviešu apvienības Austrālijā un Jaunzēlandē priekšsēde Dace Dārziņa pasniedz Gundegai Michelei ziedojumu čeku 2005. gada 6. jūnijā // The Latvian Association of Australia and New Zealand president, Dace Dārziņš, presents Gundega Michel with a check on June 6, 2005

Education Department (ED) offers 19 in-service seminars for history teachers. The focus of the seminars is on familiarization with the unit, Communism, prepared

by the ED. The ED traveling exhibit is displayed in 51 locations in Latvia; the international exhibit, in 15 locations in Germany and one in Estonia. >

> Nine temporary exhibits are created. The exhibit "Works of Artist Kurts Fridrihsons (1911-1991) in the Occupation Museum Collection and the Criminal Process against Members of the French Group", offers the public the first opportunity to view a large number of Kurts Fridrihsons water colors and drawings made in Siberian exile. During the second exhibit, "Latvian Soldiers in the Red Army, 1941-1945," a large part of the vestibule is taken up by the remnants of a Soviet plane that has been submerged in a swamp since September 1944, and only recently lifted out. The third exhibit, "Baltic Freedom and Peace Ship, 1985," as well as its associated conference, recall the cooperation of all Balts in exile who organized the ship's voyage on the Baltic Sea twenty years ago and attracted the attention of the international press – in large part due to the alarm expressed by the Soviet Union.

By the end of the year, the Museum Collection houses 37 025 items. In September, the Audio-Visual Archive marks its 1000th recorded oral history interview with a conference and an exhibit. Museum materials can be viewed also abroad – in the Weimar (Germany), ACC Galerie, 36 items from the Museum testify to the topic, "From Terror to Independence." In France, the Cannes Memorial Museum includes 23 items in the exhibit "The War after the War."

The Museum acquires 24 digital audio guides and battery chargers. Their text is prepared by playwright Lauris Gundars and by the end of the year the English language translation is also completed. The project is financed by a Latvian Foundation grant and donations in memory of Verners Rūtenbergs.

For several years the Museum administration – the Board of the 50 Year Occupation Museum Foundation (OMF) – has felt the need to update its 1998 statutes. The Republic of Latvia's new rules regulating organizations makes re-registration in 2005 necessary and leads not only to new statutes, but also to the renaming of the organization. From 2006, it is called the Occupation Museum Association of Latvia (OMB). The mission of the organization remains unchanged: to ensure the financial security of the Museum and to oversee its work. //

21 gads, 51 gads, 26 gadi. 25 gadi

Sie garie laika posmi ir būtiski Latvijai un Okupācijas muzejam. Pirmais ir gaišais laiks, kad Latvija bija brīva valsts, nākamie ir tumšie okupācijas gadi, kad Padomju Krievija uzspieda savu varu un nolaupīja mūsu neatkarību, mūs okupeja. Pēc pusgadsimta beidzās svešās varas jūgs, bet palika smagās apspiestības, terora, garīgo represiju, cilvēku iznīcināšanas un dzīves laupišanas sekas.

Muzejs ir atklājis, atgādinājis un nosodījis ilgās tautas ciešanas, bet, lai cieņtu un godā turētu okupāciju upurus, mēs esam parādā vēl vismaz 25 gadus, lai godbījīgā atmiņa līdzinātos piedzīvotajai nebrīvībai un okupācijai. Mūsu pienākums ir iesaistīt un izglītot sa biedribu, it sevišķi jauno paaudzi, kura nepiedzīvoja svešās varas apspiestību. Mums ir jāturpina iesāktais uzdevums.

Mēs nedrīkstam novirzīties no solījuma, ko devām pirms 26 gadiem cietušajiem un atbalstītājiem: atcerēsimies, nesamierināsimies, atgādināsim un nebeigsim nosodīt mūsu tautas mokas un ciešanas un okupācijas varu.

Arvien biežāk dzirdam no vadošām personām, kuras ietekmē tautas domu, neveiklus formulējumus par okupāciju. Padomju Krievijas okupācijas skaidrojums ir bieži aizvietots ar frāzem "iepriekšējie gadi", "padomju laiki" vai ar nicinošu vērtējumu par "[vēstures] sprunguļiem riteņos", kas kavē ātru ri pošanu uz priekšu. Neatteiksimies no savas nākotnes, vienmēr paturēsim prātā Orvela brīdinājumu – "kam pieder pagātne, tam pieder nākotne". //

21 years, 51 years, 26 years. 25 years

These long spans of time are vitally important to Latvia and the Museum of Occupation. The first is, of course, the bright period of independence, when Latvia was a free country. The next ones are the dark period of Occupation, when

Latvia's brutal, powerful neighbor, Soviet Russia, injected itself into all aspects of society and robbed us of our independence – occupied Latvia. After more than half a century, the yoke of foreign domination is broken, but there remain the consequences of the oppression and terror that repressed the spirit of individuals and of the nation, brought death to hundreds of thousands and deprived others of their right to a normal life.

For 26 years, the Museum has revealed, reminded and condemned the long-suffering of the nation, but in order to honor and remain true to the victims of occupation, we are in debt to them for at least another 25 years of memorializing and honoring their memory so that the period of reverence equals that of experienced repression and occupation. It is our duty to engage and inform society – especially the younger generation, which did not experience the repression of a foreign power. We must continue the task that we have begun.

We must not become distracted from the promise that we made to the victims and to our supporters 26 years ago. We must remember. We must not reconcile ourselves with the present. We must not stop condemning the torment and suffering of our nation and the actions of its tormentors. More and more often, we hear that leaders who influence public opinion avoid using the word "occupation" by replacing it with phrases such as "former years," "Soviet times," or even the scornful evaluation of history as "a stick in the spokes of the wheel" that hinders quick progress. Let us not deny ourselves our future. Let us always keep in mind Orwell's warning that, "whoever owns the past, owns the future." //

Paulis Lazda,
Vēstures komisijas priekšsēdis,
Okupācijas muzeja projekta autors,
pirmais OMF prezidents un
priekšsēdis // Chair of the History
Committee, Author of the Museum
Project, First OMF president and chair

Katrs ziedojuums – liels vai mazs – ir svarīgs, lai nodrošinātu Okupācijas muzeja nākotni

Mēs janvārī zaudējām mīlu cilvēku, gādīgu māti, uzticigu Latvijas tautas patrioti un cīnītāju, pašaizliedzīgu, ilggadēju Latviešu sabiedrības darbinieci, neatvietojamu tautas pastāvēšanas aizstāvi, OMFA dibinātāju un ilggadējo sekretāri Silviju Rūtenbergu.

Kad maza grupa tikās Garezerā 1996. gadā, lai rosinātu Okupācijas muzeja atbalsta grupas dibināšanu, priekšdarbi jau gadu agrāk bija veikti. Klīvlandes Latviešu biedrības valde lēma veidot pamatlīdzekli Okupācijas muzeja atbalstam. Silvija bija biedrības priekšsēde. No Klīvlandes biedrības nāca OMFA pamatkapitāls. Šis sākuma kapitāls lidz šai dienai turpina augt un ir nepieciešams muzeja atbalstam. 2011. gadā Silvija arī uzņemās OMFA sekretāres amatu un no paša sākuma bija Okupācijas muzeja biedrības locekle. Silvijai bija "pats par sevi saprotams", ka viņa darbojas latviešu sabiedrībā. Viņa neatteicās no vadošiem amatiem, kuri viņai atkārtoti tika uzticēti. Mierīgi un vienmēr ar smaidu, ar izteiktu gara spēku Silvija spēja citus uzrunāt un īstenot idejas. Tādu mēs viņu mīļi atcerēsimies, nenogurstoši strādājot un atbalstot Latvijas kā brīvas, latviskas un demokrātiskas valsts pastāvēšanu. Lai viņai vieglas smiltis!

Prieks un gandarijums lasīt Gundegas Micheles hronoloģisko pārskatu par muzeja darbību un attīstību no 2003. līdz 2005. gadam. Gadu no gada strauji pieaug muzeja apmeklētāju skaits, Latvijas valdība saprot muzeja nozīmi valstij. Pieaug uzticība muzejam ziedot liecības par okupācijām, kuras okupācijas upuri glabājuši, riskējot ar varas sodu vai pat dzīvību. Arī šodien muzeja nozīme turpina ar katru gadu pieaugt, jo arvien bālāka un arī dažreiz tiši izdaiļota paliek at-

miņa par okupācijām. Muzeja svarīgs uzdevums ir iesaistīt latviešu jauno paaudzi, lai viņi saprot, cik nepieciešama ir cīņa par latvisku un tiesisku Latviju.

No sirds pateicamies Amerikas latviešu sabiedrībai un citiem muzeja labvēļiem par nenogurstošo atbalstu. Nosūtot savus ziedojumus, mēs pieminam un godinām mīlos radus un draugus priecīgos un sērīgos brīžos, atceramies tautas ciešanu 14. jūnijā un 25. martā un atzīmējam citas tautai un valstij svarīgas atceres dienas. Arvien vairāk muzeja atbalstītāju atceras Okupācijas muzeju savos testamentārajos novēlējumos. Paldies! Katrs ziedojuums – mazs vai liels – ir svarīgs, lai nodrošinātu Okupācijas muzeja nākotni. //

Every Single Donation – Large or Small – is Important for Securing the Future of the Museum

In January, we lost a dear person, a caring mother, a selfless, indefatigable leader in the Latvian community, a founding member of OMFA, who also served as its secretary for many years, Silvija Rūtenbergs.

When a small group met at Garezers (Michigan) in 1996 to discuss the creation of a support group for the Occupation Museum, the groundwork had already been laid. The Cleveland Latvian Association created a capital fund to support the Museum. Silvija was the president of the Board. The funds for the fund came from the Cleveland Latvian community. Other contributions have since increased this seed money to a significant amount that continues to

grow and provides vital support for the future of the Museum. In 2011, Silvia assumed the office of OMFA secretary. She was a member of the Occupation Museum Association from its creation. To Silvia it was obvious that she would play an active role in the Latvian community. She did not decline the repeated requests to serve in responsible positions. Calmly and with a quiet smile and great inner strength, she drew support for ideas and projects and turned them into reality. This is how we will remember her – indefatigably working to support Latvia as a free country, as a Latvian democratic country. May she rest in peace.

It is gratifying to read Gundega Michel's chronological overview of the work and development of the Museum from 2003 to 2005. Each year the number of visitors increases rapidly, and the Latvian government grows to understand the importance of the Museum. Victims of the occupation are willing to entrust the Museum with artifacts that they have preserved, risking punishment and even their lives.

The significance of the Museum continues to grow as the memory of the Occupation grows dimmer or is embellished to elicit feelings of nostalgia. We are deeply grateful to the American Latvian community and all supporters for their untiring support of the Museum. With our donations we remember and honor relatives and friends at happy and at sad events. We remember the suffering of our nation on June 14 and March 25 and commemorate other significant dates. More and more Museum supporters include the Museum as a beneficiary in their wills. Thank you! Every single donation – large or small – is important for securing the future of the Museum of Occupation and its mission. //

Irēne Lazda,
OMFA priekšsēde // OMFA
president

Okupācijas muzejs ir zaudējis tuvu draugu un ilggadēju atbalstītāju

Dr. Zigfrīds Zadvinskis (5.01.1924.–15.06.2019.) bija viens no Okupācijas muzeja atbalsta grupas ASV (OMFA) līdzdibinātājiem. 1996. gadā "3x3" nometnē Garezerā grupei latviešu sanāca kopā, lai veidotu atbalsta grupu nesen dibinātam Okupācijas muzejam.

Kad šī gada janvārī tikāmies ar Dr. Zadvinskiju un viņa dzīvesbiedri Paulīnu, lai apsveiktu abus dzimšanas dienā, Dr. Zadvinskis ar smaidu atcerējās,

kā viņam toreiz Paulis Lazda "uzdeva" atbildību par atbalsta veicināšanu Mičiganā Okupācijas muzejam. Bija raksturīgi, ka Dr. Zadvinskis savu lomu izpildīja priekšzīmīgi līdz pēdējam dzīves gadam.

Ar viņa ierosmi visa latviešu sabiedrība un katras organizācija Grand Rapidos iesaistījās 14. jūnijā aizvesto piemiņas sarīkojumu organizēšanā. Ienākumi tika nozīmēti Okupācijas muzeja atbalstam. Dr. Zigfrīds Za-

dvinskis bija visur klāt ar sirdi un dvēseli un nodrošināja, ka katru gadu dāsns ziedojums tika nosūtīts, lai atbalstītu Okupācijas muzeja darbu.

Paldies, Dr. Zadvinskai, par garīgo un fizisko enerģiju, humoru un vienmēr gaišo skatu! Lai jums vieglas smiltis! //

Okupācijas muzeja atbalsta grupas
ASV vārdā
Paulis Lazda un Irēne Lazda

The Museum of Occupation has lost a loyal friend and supporter

Dr. Zigfrīds Zadvinskis was one of the small group that met in Garezers in 1996 to form a support organization for the recently founded Museum. When we met in January of this year, Dr. Zadvinskis, remembered with a

smile that Paulis had "bestowed" on him the responsibility of promoting support for the Museum in his home community of Grand Rapids, Michigan. As was characteristic of Dr. Zadvinskis, he enthusiastically accepted and carried out this responsibility in an exemplary manner until the last year of his life.

On his initiative, every single Latvian organization in Grand Rapids was involved and took turns in organizing the June 14 remembrance of the So-

viet mass deportations to Siberia. Dr. Zadvinskis was an energetic and motivating presence at every event and ensured that each year for more than 22 years a generous donation was sent to support the work of the Museum.

Thank you, Dr. Zadvinskis, for your inspiring energy, sense of humor and optimism. May you rest in peace! //

Irēne and Paulis Lazda,
The Occupation Museum Fund
Support Group (OMFA)

Kā atstāt testamentāru novēlējumu muzejam

Latvijas Okupācijas muzeja darbību finansiāli lielā mērā nodrošina sabiedrības atbalsts – regulāri ziedojuumi, kā arī testamenti. Ja jūs domājat, ka muzejs dara svētīgu darbu Latvijai, testamentārais novēlējums ir iespēja atbalstīt to arī tad, kad jūs pats jau būsit mūžībā. Sniedzam desmit ieteikumus, kā rīkoties jau šodien, lai sagatavotu novēlējumu un muzejam nodrošinātu iespēju pildīt muzeja misiju.

1. Atstājiet testamentu! Bez testamenta jums nav teikšanas pār jūsu īpašuma sadali pēc nāves.

2. Izkārtojiet dāvinājumu savā testamentā tām labdarības institūcijām, kas iespaidojušas jūsu dzīvi! Iedomājieties, kāda pozitīva ietekme būtu mūsu sabiedrībai, ja visi to darītu!

3. Norādiet testamentā, lai šim mērķim nozīmētu zināmu naudas summu vai noteiktu daļu no jūsu personīgā īpašuma!

4. Varbūt varat šim nolūkam izmantot savus ieguldījumus? Daži ieteikumi: nauda, akcijas, parādzīmes, īslaicīgie un ilgtermiņa noguldījumi, nekustamie īpašumi, mākslas darbi, rotaslietas vai apdrošināšanas polises un citi šādi novēlējumi var pat nodrošināt jums nodokļu atlaidi.

5. Atstājiet savus reģistrētos pensiju plānus vai fondus (RRSP/RRIF) kādai labdarības institūcijai!

6. Atstājiet sevis izvēlētai labdarības institūcijai samaksātu dzīvības

apdrošināšanas polisi!

7. Legādājoties dzīvības apdrošināšanas polisi, novēliet pēc nāves to sevis izvēlētai labdarības institūcijai!

8. Pieminiet savus miņos cilvēkus ar ziedojumu viņu piemiņai!

9. Ierosiniet ģimenei un draugiem, lai arī viņi savā testamentā atstāj artavu labdarības institūcijām!

10. Ierosiniet savam finanšu vai testamenta plānošanas padomdevējam, lai viņš arī citiem klientiem atgādina par iespēju testamentā novēlēt kaut ko labdarībai! //

Your Testament and the Museum of the Occupation of Latvia

The work of the Museum of the Occupation of Latvia is mostly financed by regular donations from supporters and bequests in wills and testaments. If you are convinced that the Museum provides valuable service to Latvia, then a testament bequest will ensure that the Museum continues its work also when you are gone. Here are ten suggestions about what to do today to prepare the bequest that will help the Museum to fulfil its mission.

1. Prepare a testament. Without it you will not be able to determine what happens to the property that you leave

behind.

2. Instruct in your testament that donations should be made to public non-profit organizations that have beneficially influenced your life. Note how constructive this would be for our society if everyone would do it.

3. Include in your testament instructions for the designation of a certain sum of money or a certain part of your property for your chosen purpose.

4. For the above purpose, could you use your investments? Perhaps – funds, stocks and bonds, debit notes, short or long-term investments, real estate, artwork, jewels or insurance policies. Some of these bequests may also have tax advantages.

5. Give your Registered Retirement Savings Plans (RRSP) and Registered Retirement Income Funds (RRIF) to a beneficial institution.

6. Leave a paid up life insurance policy for your chosen institution.

7. Dedicate a new life insurance policy after your passing to your chosen institution.

8. Honour your dearest friends by donating in their memory.

9. Suggest to your family and friends that they should also provide donations in their testaments to beneficial institution.

10. Suggest to your financial or testament advisor that he should suggest to other clients the possibility of donating to socially beneficial establishments. //

In Memoriam

Latvijas Okupācijas muzejs un Latvijas Okupācijas muzeja biedrība piemin mūžībā aizgājušo ilggadējo muzeja atbalstītāju

SILVIJU RŪTENBERGU,
dzim. Pakalns
(9.08.1939.–16.01.2019.)

The Museum of Occupation and members of the Latvian Occupation Museum Association honor the memory of **SILVIA RŪTENBERGS (PAKALNS)**, dedicated supporter of the work of the Museum from its very beginning

Latvijas Okupācijas muzejs un Latvijas Okupācijas muzeja biedrība pateicībā un cieņā piemin mūžībā aizgājušo

dr. ZIGFRĪDU ZADVINSKI
(5.01.1924.–15.06.2019.)

The Museum of Occupation and members of the Latvian Occupation Museum Association remember with gratitude Dr. **ZIGFRĪDS ZADVINSKIS**

Latvijas Okupācijas muzejs un Latvijas Okupācijas muzeja biedrība piemin mūžībā aizgājušo muzeja atbalstītāju

VAIRU PAEGLI
(6.06.1942.–14.06.2019.)

The Museum of Occupation and members of the Latvian Occupation Museum Association remember with honor the memory of supporter of the Museum

VAIRA PAEGLE

Ar ziedojuumiem GODINĀTI no 2018. gada 1. jūlija līdz 2018. gada 31. decembrim

Donations made to HONOR a specific person from 1 July to 31 December 2018

* Ziedojuumi Nākotnes Namam
/ * donations for Museum reconstruction

Atzīmējot OM 25. jubileju – AUD 2500,- DV Melburnas nodaļa; 1000,- DV Pertas nodaļa*; DV Vanadžu Melburnas kopa; Anda ar dēliem, Kārli, Jāni, Pēteri Miglis*; 500,- Andris un Dace Dārziņš; 200,- Gunārs un Irēna Klauss; 100,- Inese Drēziņa; Gunārs Freimanis*; 60,- Andrejs un Alice Kristovskis*;

50,- Sandra Graudiņa-Kiddle un Greg Kiddle*; Andis un Linda Graudiņš*; Ieva un Arnolds Šaulis; 10,- Lelde Irēna Velta Graudiņa*; Oskars Graudiņš*; Viktors un Nano Graudiņš*; Sofija Kristovska*; Andrejs Jn. Kristovskis*; Henrijs Kristovskis*; Pēteris Kristovskis*;
Inese AUZIŅA-SMITH 75 gadu jubilejā – EUR 200,- Inese un Rodžers Smith; 75,- Aija Ebdene; Valters Nollendorfs; 30,- Daiga Auziņa;

Gunta Jaunmuktāne; Rūta Astra Jēkabsone; Rudīte Kalniņa;
Sigrīda EPSTEIN 90 gadu jubilejā – USD 50,- Māra Bērtiņa;
Latvijas simtgadē – AUD 2000,- Sidnejas Latviešu biedrības Dāmu kopa (1000,-*); 1000,- Ināra Rumba*; 500,- Latviešu biedrība Rietumaustrālijā*; 300,- Vilma un Ludis Damskis*; 100,- Baiba Harrington*; 50,- Uldis Jankovskis*; EUR 100,- Ivars un Anita Gaide;

Dr. Paulis LAZDA un visi oriģinālās idejas atbalstītāji muzeja 25. jubilejas gadā – USD 2000,- Biruta Abuls;

Jānis LUCS 80 gadu jubilejā – USD 100,- Edwin un Marta Blumberg; Inara un Gunar Blumberg; Karl un Nancy Blumberg; Paul un Gunta Blumberg; Peter un Laura Blumberg; Ilmārs un Erita Dzilna; Māris Gultnieks; Vitauts Hazners; Kaspars Krēslīnš;

Arnis un Nikoleta Kuplins; Maris un Ligita Rafaels; Olafs un Sarma Rozentals; 80,- Gunta un Marcis Voldiņš;

Nikolajs OZOLIŅŠ dzimšanas dienā – CAD 136,- Robin Ozoliņš; 110,- David Gallino; 100,- Mudite un Mike Schuler; 76,- Nicholas Ozoliņš; 70,- Jānis un Irēna Tenteris; 50,- Ilga Andersons; Ivars un Anita Gaide; Gloria un David Poshar; 40,- Norie

Haspieler;
Ilze RESNIS jubilejā – USD 100,- Silvija Rutenbergs;
Jānis RESNIS 80 gadu jubilejā – USD 100,- Silvija Rutenbergs;

Valdis TIKINĀJS 100 gadu jubilejā – USD 100,- Uldis Kronītis;

Ziemassvētku dāvana muzejam – EUR 100,- Matīss Dāvis Kukainis.

Ar ziedojuumiem PIEMINĒTI no 2018. gada 1. jūlija līdz 2018. gada 31. decembrim

Donations in MEMORY of a specific person from 1 July to 31 December 2018

* Ziedojuumi Nākotnes Namam / * donations for Museum reconstruction

Ziedojuumi Zedelgemas piemineklim brīvībai / # donation for the Zedelgem "Beehive for Freedom"

14. jūnijā aizvestie – USD 1000,- Inga un Davids Zadvinskis*; Pauline un Zigfrīds Zadvinskis*; 650,- anonīmi kopziedojuumi; 500,- Grand Rapidu Aglonas Dievmātes draudze*; Astrīda Melgalvis Lamberts*; 350,- Vija Bowles*; 300,- Grand Rapidu Katoļu draudzes Dāmu komiteja*; Latviskā mantojuma federālā kredītsabiedrība; 210,- Grand Rapidu Latv. ev. lut. draudze; 200,- Grand Rapidu Latviešu biedrība*; 150,- Antonija Sinkevics*; 100,- Grand Rapidu Biedrības Dāmu pulciņš; Grand Rapidu pensionāri; Ausma un Erik Ziediņš; 50,- Olga Jansons; Helmutis Mednis; Vilmārs Melbārdis; Maija

Russell; Vitalijs un Lidija Tarbutas; Brons un Mary Visockis; Edmund Zadvinskis; 25,- Ligita Anderson; Anna Dauksts; Dzintra Kornets; Ivars Petrovskis; Brigita Valts; Elizabeth Vittands; 20,- J. Rikans;

14. jūnija kolekte – USD 1000,- Dienvidkalifornijas Latv. ev. lut. draudze un Dienvidkalifornijas Latviešu biedrība; 840,- St. Petersburgas Latv. ev. lut. draudze; 354,- Filadelfijas Latv. ev. lut. Sv. Jāņa draudze; 270,- Oregonas Latv. ev. lut. draudze;

Roberts un Alma ĀBELE – USD 100,- Arnolds Ābele;

Rūsiņš ALBERTIŅŠ – CAD 100,- Vilis Mileiko;

Pēteris ANDERSONS – CAD 500,- Sigurds un Daila Andersons*;

Atzīmējot Latvijas simtgadi – AUD 1000,- Ausma Blodniece; CAD 100,- Biruta Dambergs;

Ludvigs BANGA – USD 75,-

Valters Banga;
Kārlis Indulis – USD 250,- Sandra Bangerskis; 100,- Anita Asbergs; Mara Flynn; 75,- Peter Amolins; 50,- Peter un Janice Hanson; Tamara Rasum;

Mirdza BARBAKA – USD 150,- Mirdza Kalniņš;

Cecilija BERGS – USD 100,- Daina Apple;

Jānis BREŽINSKIS – CAD 25,- Aleksei Jernov;

Antons BRĪSKA – USD 500,- Aleksandrs un Ilma Briška;

Herberts BŪMANIS – USD 100,- Zaiga Schleisman;

Jūlijs BURKEVICS – AUD 20,- Tālis un Baiba Burkevics*;

Sigurds DAMBERGS – CAD 50,- Biruta Dambergs;

Juris DAMBRĀNS – USD 500,- Jānis un Velta Lazda;

Indulis E. Liepiņš; 200,- David un Inga Zadvinskis; 150,- Gunta un Tālivaldis Cepurītis; V. Kalniņš Kukainis; 100,- Līga un John (Jānis) Jekabson; Peter Kaķis; Ronald un Kristine >

- > Kursinskis; Harijs un Sondra Martinaitis; Juris un Ērika Mūrnieks; Ingrīda Sautiņš; 50,- Harijs un Iveta Grants; Arturs un Dzintra Kalniņš; Druvvaldis un Maija Liepiņš; Arturs Zageris; 30,- Lilija Sankalis; 25,- Laima Riekstiņš;
Jazeps DAUGMANIS – USD 30,- Ellen Daugmanis;
Erika DELONG – USD 25,- Ruth Pearce;
Biruta DIRSE – CAD 50,- Natālija Tannis*;
Valdis DOMBROVSKIS – USD 200,- Ilze Bahlouli;
Olga DZALKSNIS SĀNS – USD 1000,- Dr. Zaiga Phillips;
Edward ERAMUS – USD 500,- Ruta Eramus;
Biruta GAILĪTIS, dzim. BRĪVKALNS, zobārste – USD 200,- Aina un Jānis Baumanis, Aivars Baumanis ar ģimeni, Raimonds Baumanis ar ģimeni un Andra Nordwind ar ģimeni;
Jānis GALDIŅŠ – CAD 1000,- Ligita Galdiņš*;
Arturs GINTERS – USD 50,- Aija un John Sedlak;
Fricis A. GINTERS – USD 74 260,- Fricis A. Ginters, TESTAMENTS;
Alfreds GRAUDINĀS – AUD 300,- dzīvesbiedre Lonija Graudiņa*;
Sarmīte un Uldis GRAVA – USD 2000,- Paulis un Irēne Lazda;
Uldis GRAVA – USD 100,- Vilnis un Maija Baumanis;
Rute GRIĶIS – EUR 200,- Lelde McCoy;
Māra GRĪNA – EUR 250,- Nora Gita Renerta;
Haralds HĀGELIS – USD 50,- Alvis Hagelis;
Kārlis HEINRICHSONS-INDRIKSONS – USD 100,- Rita Saulitis;
- Alma Maria JANNERS** – USD 100,- Sigurds Janners;
Teodors JAUNTIRĀNS, Lāčplēša ordeņa kavalieris – EUR 200,- dēls Juris Jauntirāns#; 100,- Artūrs Zeps#; 50,- Olgerts Raimonds Pavlovskis#; 30,- Māra Kaijaka#; 20,- Eriks Ebulins#; meita Daira Jauntirāne#; 15,- Kristīne Riere#;
- Arvīds KALUPNIEKS** – CAD 10 000,- DV Kanādas valde*;
- John un Olga KLAVINS** – USD 200,- Rita Chenoweth;
- Margarita KRAUKSTS** – USD 100,- Liene Sorenson;
- Rudolfs KRIEVS** – USD 3000,- Dr. Vivita Leonard Krievs*;
- Sigurds KROLLS** – USD 100,- Sylvia Ūdris;
- Kārlis ĶILKUTS** – USD 100,- Priedaines Literārais klubs NJ;
- Pēteris LAPIŅĀS** – USD 42 030,- Pēteris Lapiņš, TESTAMENTS;
- Maiga LAPKASS** – USD 100,- Gary Nix un Tom East;
- Māra LAZDĀNS** – USD 50,- Peter Lazdans;
- Legionāri** – AUD 150,- Inese Drēziņa#; Sandra Graudiņa-Kiddle un Greg Kiddle#; Vita Kristovska#; Jānis un Inese Ronis#; Egirts Timermanis#; Kārlis un Ināra Žubeckis#;
- Osvalds un Irina LĪCIS** – USD 250,- Margita Kay;
- Konstantins MATEUS** – USD 500,- Eva Mateus;
- Andris Alfrēds MEIJA (1940-2018)** – CAD 3000,- Lilita Rodman;
- Silvija MIGLE** – AUD 100,- Andris un Jānis Miglis*;
- Pēteris V. NESAUЛЕ,**
- Mītavas un Zaubes draudzes mācītājs** – USD 250,- Agate Nesaule;
- Hermanis NODIEVS, aizvestais krusttēvs** – USD 100,- Aira Lielzuika;
- Pēteris Arvīds un Stānisława PEIK** – USD 1000,- Astrīda Springer;
- Karina PETERSONS, dzim. ŠAMILS, meita** – USD 1000,- Harijs un Balva Šamils*;
- Modris PETERSONS** – USD 50,- Jānis un Toni Praudiņš;
- Rita PETRIČEKA** – USD 25 000,- Juris Petričeks*;
- Helēna PIZIĀS** – USD 100,- Anita Počs; 75,- Roberts un Māra Memenis; 50,- Franciska Sventeckis; Marija Sventeckis; Zita Velkme; 40,- Penny Brydges; 30,- Austra Kelers;
- Mārtiņš PLADARS** – USD 50,- Valts Pladars;
- Jēkabs un Anna PODREĀCIKS** – USD 500,- Juris Mačs;
- E. PULCIŅĀS** – EUR 1241,- DV Hamiltonas nodaļa Kanādā*;
- Anda RABACS** – USD 50,- Patrick Foster;
- Ilsa un Anda RABACS** – USD 200,- Ingrid Bagby;
- Leo RITERIS** – AUD 200,- Zane Riters un ģimene*;
- Andris RITMANIS** – USD 50,- Dagmara Lejnieks*;
- Bruno RUBESS** – EUR 1000,- Aija Ebdene#;
- Aina SALMINĀS** – USD 100,- Ārija Brikmanis;
- Richard SCHWARTZ** – USD 1000,- Ilze Schwartz;
- Margarita SIDERS** – USD 200,- Ilze Muehlenbachs;
- Kurts SKULTE** – USD 25,- Irene Zandbergs;
- Aivars SLUCIS** – USD

150 000,- Aivars Slucis,
TESTAMENTA novēlējums;
Laimdota STEMME – USD
500,- Dagnija Krēslīņš;
Konstantins STRODS
un Marija ANDZANE
STRODS – USD 45,- Salvins
Strods;
Irene ŠALKS – USD 50,-
Ināra Gerliņš;
Edgars ŠMITS – CAD 576,-
māsa Ilze Valdmanis;
Marianna ŠTEINMANIS –
CAD 2500,- Jānis Šteinmanis;
150,- Atis Bradovskis; 111,-
Bertram Steinmanis; 100,- Wing
Armstrong; Meta Blūms; 50,-
Rita Āpše; Dreifeldu ģimene;
Dr. Elaine P. Fishbein; Dr. Alice
Kazmierowski; Andris Liepins;
USD 200,- Ārija Brikmanis; 100,-
Anita Brikmane; Daina Cloer;
Viesturs TIMROTS –
USD 5000,- DV apvienība
Vašingtonā D. C.#;

Jānis TREIMANIS – AUD
50,- Ilze Jaunbērziņa;
Kārlis un Dzidra UMULIS –
CAD 150,- Jānis Krūmiņš;
Marija un Jānis VEISS –
USD 25,- Anita L. Molander;
Otto VIEGLAIS – EUR 500,-
anonīms*;
Lizete VIEGLAIS
(ROZENS) – EUR 500,-
anonīms*;
Fil! Alberts VĪGANTS –
USD 100,- Čikāgas Korporāciju
kopa;
Stefānija VILCIŅA – EUR
160,- Sarma Svilāne;
Laura M. VĪTOLIŅŠ – USD
100,- Vitauts Vītoliņš;
Dawn WILDER – USD 100,-
Ainara Wilder;
Manfrēds ZICHMANIS –
USD 50,- Ūve Hodgins;
Elmārs ZŪLIS, vīrs, viens
no Zedelgemas leģionāriem
– CAD 250,- Aina Zulīš#.

Piezīme
Grand Rapidu Latviešu
biedrības sarīkojuma dalībnieku
ziedojuumi (kopsumma 5980
USD) **14. jūnija aizvesto**
piemiņai izvietoti kopējā
sadalā pēc valūtas summas un
ziedotāja uzvārda. Saskaņā ar
sarīkojuma organizatoru norādi
no ziedojuumu kopējās summas
Nākotnes Namam paredzēti
3980 USD, bet provinču skolu
ceļa izdevumiem uz Okupācijas
muzeju 2000 USD. **Pateicamies**
visiem ziedotājiem!

Note

The donation of the Latvian Association of Grand Rapids (total 5980 USD) to commemorate the deportation of 14 June 1941 is acknowledged. As indicated by the donor 3980 USD are to be used for the Museum reconstruction and 2000 USD as assistance to cover student travel costs to the Museum. Our thanks to all supporters!

Ziedojuumi DAŽĀDIEM MĒRKIEM

no 2018. gada 1. jūlija līdz 2018. gada 31. decembrim

Donations for VARIOUS PURPOSES from 1 July to 31 December 2018

* Ziedojuumi Nākotnes Namam
/ * donations for Museum
reconstruction
Ziedojuumi Zedelgemas
piemineklim brīvībai / #
donation for the Zedelgem
"Beehive for Freedom"

AUD
150, - Ilze Jaunbērziņa#; Māra
Kūlniece#;

CAD
4000, - Kārlis Vasarājs (3000,-
*); **1000**, - DV Hamiltonas
nodaļas vanadžu kopa Kanādā*;

Vija Ilziņš*; **800**, - Dzidra
Krūmiņš; **650**, - Hamiltonas
Kristus ev. lut. latv. draudze
Kanādā; **500**, - David Henry;
Kārlis Millers (250,-#); Biruta
Platups*; **400**, - Vitauts
Kalniņš*; Marianna Steinmanis;
300, - Aleksandrs Šķepasts;
200, - Hamiltonas Latviešu
pensionāru kopa Kanādā; Lilita
Ķelle-Krieviņš (100,-#); Jānis
un Anna Langins; Jānis Lūsis;
Vita Mačiņš; Aija Ondrich
(100,-*) (100,-#); Gundega
Vilks*; **150**, - Ilga Skulte; **100**,
Gundega Dāvidsons#; Ingrīda

Mazutis; Juris Miezītis; Rota
Otto; Ingrīda Vairogs; Maruta
Voitkus-Lukins; **75**, - Astrīda
Liepiņa*; Indra Liepiņš*; **50**, -
Kristus dārza Latviešu mājas
iemitnieki; Valdis Briedis;
Imants Bunkis; Jadviga Bunkis;
Peter un Rita Dadzis; Ināra
Jackson; Indulis Kūlnieks; Maija
Ķuze; Valentīne Leikučs*; Rita
Mikelsteins; Arnolds Stigners#;
Kaspars Tūters;

EUR
15 000, - SIA "Kokpārstrāde
98"**; **1981**, - DV Hamiltonas >

> nod. vanadzes Kanādā*; **1925**, - DV Kanādas valde; **1500**, - Vaira Viķe-Freiberga un Imants Freibergs*; **1400**, - Juris Trauciņš*; **1000**, - Cipuļu ģimene*; Inese Vaidere*; **700**, - Aija Ebdene*; **652**, - DV Zviedrija*; **640**, - DV Toronto nodaļas vanadzes#; **568**, - DVF Notinghamas nodaļa; **500**, - Rasma un Uldis Kariņš*; Martin Mirelins; Ivars Svilis; **440**, - Dienvidfloridas Latviešu biedrība; **350**, - Baiba A. Rubesa (200,-#), (150,-*); **200**, - Lilija Balgalve Treimane; Dzintra Bungs#; Aivars un Māra Celmiņš*; Ingrīda un Imants Viesturs Lieģis*; Laima Vija Urdze; Vija Vētra-Baltputne un Juris Baltputnis*; Taira Zoldnere un Armands Staprāns; **150**, - Ilga Anita Bērzkalna*; Atis Lejiņš*; Pēkšēnu dzimta*; Ausma Zvidriņa*; Gunta Zvidriņa*; Tālis Zvidriņš*; Vladimirs Zvidriņš*; **140**, - DV Hamiltonas nodaļa Kanādā*; **105**, - anonīms; **100**, - Sigma Ankrava un Igors Bočarņikovs*; Alexanders Caicics; Pēteris Kārlis Elferts*; Sarma Gaide*; Vita Gaiķe#; Jānis Kažociņš (50,-*) (50,-#); Anda Ozola#; Aija Priedite*; Simon Purīņš#; Uldis Siliņš un Agrita Krieviņa*; Peteris Simsons; Baiba Stevens#; Līga Strazda#; Dr. Maksims Strunskis#; Santa Vaska#; Genevieve Wittmann#; Uldis Zeps; **96**, - DV Hamiltonas nodaļas vanadzes Kanādā#; **90**, - Catherine LeBlanc; **75**, - Pauls Raudseps*; **70**, - Mirdza Zandberga-Saule un Māra Hegedeos; **50**, - Sarma Klaviņa*; Jānis Laurens*; Marga un Uldis Lūsis*; Charles Maddaus; Andrejs Nollendorfs*; **35**, - Kristaps

Gulbis; Maruta Vīgante#; **30**, - Kriskras; **25**, - Arta Ankrava; Aldis Kapteinis; **20**, - Adam Herl; Ingrīda Senkane; **10**, - Guntis Prioboks; **1**, - Eriks Dobrisins;

GBP

2000, - DVF Boltonas nodaļa#; DVF Halifaksas nodaļa#; **300**, - Astrīda Balode#; **100**, - Rūta Abakuka#; Jānis Āpša#; Inese Auziņa-Smita#; Erna Balode#; Aleksandrs Balodis#; Rūta Bonner#; Velta Bull#; Juris Voitkevics#; **25**, - Kārlis Āboļiņš#;

SEK

3000, - Valentine Lasmane*;

USD

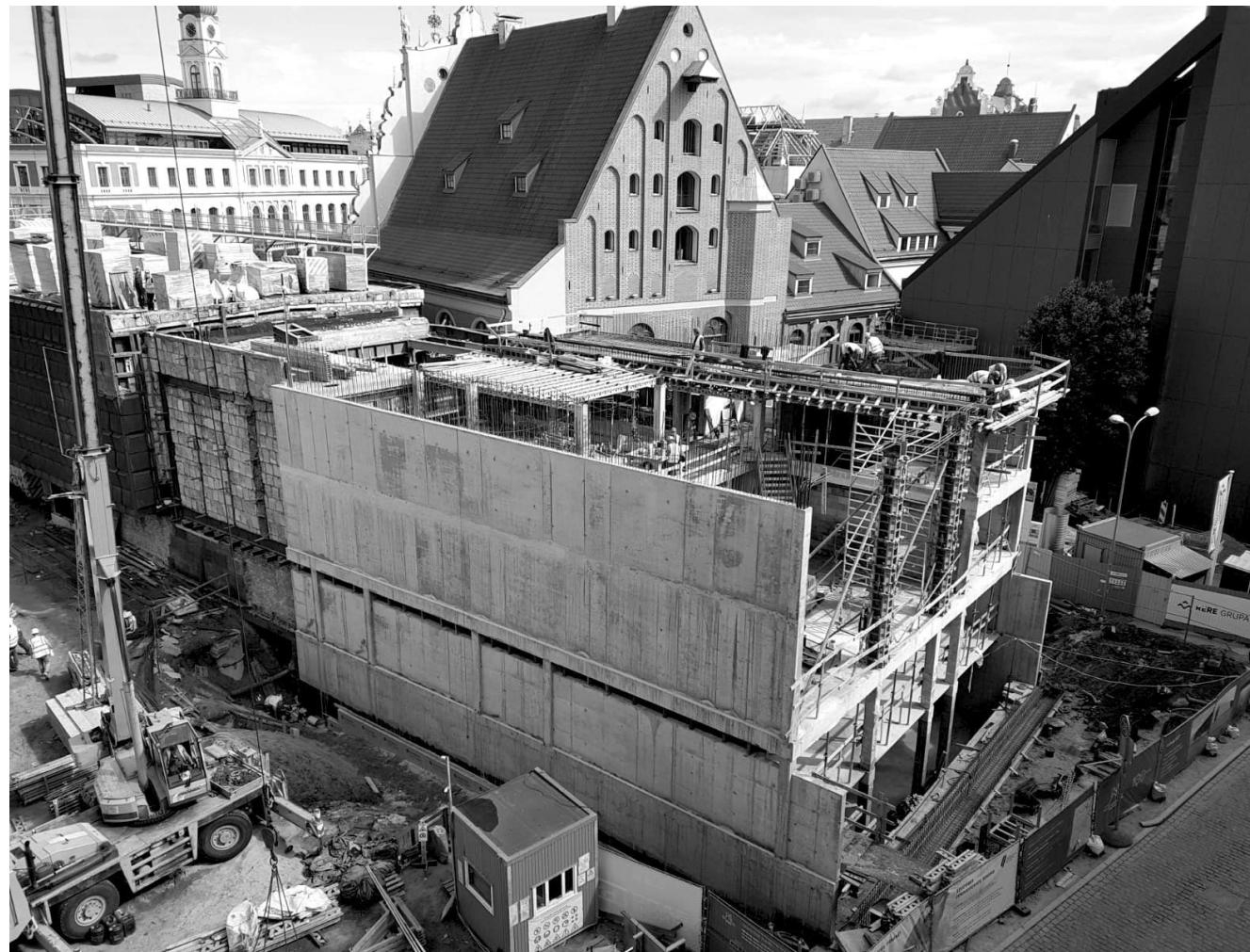
100 000, - Ināra un Jānis Apinis*; **60 000**, - Amerikas Latviešu apvienība (ALA)*; **30 000**, - Edward Anders; **25 000**, - Jānis un Velta Lazda; **10 000**, - Edgars Bērziņš; **3000**, - Lāču ģimenes fonds; Ruta Freimanis*; Arturs Grava; Dr. Sigrida Renigers; **2500**, - Sigurds Brīvkalns; **2002**, - Ēriks un Ināra Krūmiņš*; **2000**, - Kārlis Kalējs; **1500**, - Klivlandes Latviešu biedrība; Ilze Stalis; **1000**, - Latviešu biedrība Vašingtonas štata; Irene un Jānis Briedis; Jānis un Daina Luucs; Andrejs Olte; Ilze Petersons; Uldis un Sandra Sīpols; **846**, - Seatles Latv. ev. lut. draudze; **600**, - Karen Greever; **533**, - Mančesteras Latv. ev. luter. draudze; **500**, - Daugavas Vanadzes ASV; Klivlandes DV apvienība; Latv. organizāciju apvienība Minesotā; Vašingtonas D. C. Latv. ev. luter. draudze; Pēteris un Nora Aivars*; Edgars un Inta Bārs; Vidvuds Čeltnieks; Maija D. Deal Culs; Ilona Ķīsis#; Andris un Biruta Sprūds (150,-#); Juris Upatnieks*; **400**, - Inta Grace; Ilmārs Kalniņš; Aristids Ratermanis; **350**, - Skenektedijas Latv. ev. lut. draudze; Skaidrīte Haller ar ģimeni#; **325**, - Āra Pumpurs; **300**, - Guna A. Asons; Ārijs un Gunta Pakalns; **292**, - Sv. Pāvila latv. ev. lut. draudze Detroitā; **280**, - Ivars Avots*; **273**, - Des Moines un apkārtnes tautieši ASV (125,-*); **250**, - Latv. ev. lut. draudze Indianapolē; Imants un Maija Ikstrums; Māris Lapiņš; Arnolds Spārniņš#; Dailons Stauvers; **202**, - Guntis Švītiņš; **200**, - Milvoku Latv. ev. luter. Sv. Trīsvienības draudze; Juris un Ilze Bērziņš; Aija Blīte; Gunta Harvey; Girts un Rasma Kundziņš; Velta Liepiņš; Dr. Manfreds Munters; Dr. Arthur Ozolins; Igor Sturm; Sylvia Ūdris; Edvīns Upītis; Laimonis Vītols; **150**, - Ročesteras Latv. ev. luter. Krusta draudze; Saginavas Latviešu klubs; Vita Bite; Selga Pētersons; Dace Sprecher; **100**, - Indianas Latv. pensionāru biedrība; Nujorkas Latv. ev. lut. draudzes Salas novada Dāmu komiteja; Sv. Pāvila latv. ev. lut. draudzes Dāmu komiteja Detroitā; Brigita un Brian Balaram; Gunars Borsteins; Diana un Bruce Budy; Sarma un Thomas Davidson; Ruth Dexter; George Garnelis; Austra Gauger; Astrīda Greco; Carl J. Greever; Gunars Grube; Ilga Harrington; Valdis un Cindy Hodkevics; Vija Hosp; Uldis un Anna Inveiss*; Valdis Jodais; Rainis un Margaret Krīgens; Andrejs Krumins; Dace Kežbers (50,-#); George Louie; Gerolds Luss-Lūsis#; Edward

Mackus; Sondra un Harry Martinaitis; Lalita Muižniece; Ēriks Niedritis; Ausma Nonacs; Andris Padegs; Maija G. Paegle; Tālivaldis Paegle; Vilnis Plostiņš; Anita Počs; Ieva Rasmussen; Dzidra Reimanis; Andris Ritelis; Vija Sherman; Anris Skangalis; Vija Skudra; Lucija Sprenne; Rita Sprudzs; Inara Stots; Ojars Strauss; Martin Tatuch; Arnis Tubelis; Andris un Daina Ūdris; Necija Vanbasselaere; Valdis Vavere; Māra K. Viksniņš; Gunta Vilciņš; Hedie Zalans; Aivars un Vija Zeltiņš; Aida Zilgalvis; **85,-** Aijovas Latv. ev. luter. draudze*; **60,-** Inta un Richard

Moruss-Wiest; **50,-** Herbert Anderson; Eriks un Laurie Celms; Ilmārs Dambergs; George Dancigers; Arturs Dinbergs; Gunta Douglas; Lisa Edmondson; John Ericson; Ina Fogels; Diana Francis; Gunars un Maija Fricsons; Marta Grinbergs; Peter Hasenkamp; Imants Kalniņš; Līga Lācis; Paul Maldutis; Astra Mangulis; Ingrida Mieme; Miervaldis Mieriņš; Margers Raudzens; Laima Riekstins; J. Robiņš; Māris Roze; Līga Stam Ziemelis*; Harijs Taube; Leo un Antoņina Trinkuns; Valdis Tums; J. George Udris; Gunta Ūsis; Dzintris Vallis; Arthur

Vedejs; Maija Veide; Valda Ziemelis; Leonids Ziverts; **40,-** Constance Garance; Aivars Krasts; **35,-** Vitolds Vitums; **30,-** Ojars Bruveris; Harijs un Ausma Zikmanis; **25,-** Gunārs Andersons; Nicholas Berkholz; Marta Mackenzie; Ruta Majumdar; Miervalds Malcenieks; Daina un Andrew Mantle; Irene Mednis; Valdis Nodievs; Baiba Ozols; Janīna Reinsons; J. un K. Riekstins; Juris Zebergs; Ausma un Harijs Zikmanis; **20,-** anonīms; Dzidra Elias; Pauls Kupšis; Dr. Marks un Ināra Liepa; Andrejs Strīķis; Biruta Zvejnieks.

■ *Pēdējās ziņas // The latest photo*

Nākotnes Nama celtniecības darbi. 2019. gada 11. jūlijs // The construction site, 11 July 2019

Muzejs būs pateicīgs par jūsu ziedojušu, jo no tā ir atkarīga muzeja nākotne

Ziedojušus muzejam un grāmatu pasūtinājumu var nodot, sūtīt un pieteikt:

Lielbritānijā: Inese A. Smith
36 Fairmount Drive
Loughborough
LE11 3JR, United Kingdom.

ASV: čeki rakstāmi OMFA, c/o
Ilze Resnis, 10930 Nollywood
Drive, Chardon, OH 44024, USA.
Ziedojuši atskaitāmi, aprēķinot
ienākumu nodokļus.

Kanādā: čeki rakstāmi LRDF
("Latvia Relief and Development
Fund") ar piezīmi "ziedojušums
Okupācijas muzejam", c/o Dagnija
Staško, 16 Elterwater Ave., Nepean,
ON K2H 5J2, Canada. Ziedojuši
atskaitāmi no Kanādas federālajiem
ienākumu nodokļiem.

Austrālijā: čeki rakstāmi „SLS –
Okupacijas muzejs“ un sūtāmi: Ināra
Graudiņa, 141 Darley Rd., Randwick,
NSW 2031, Australia.

Latvijā: Latvijas Okupācijas muzejā,
Raiņa bulvārī 7, Rīgā,
LV-1050,
SEB banka,
kods UNLALV2X, konta
nr. LV67UNLA0002400700517.
Muzejā var ziedot ar kreditkartī.

Ar kreditkartī vai "PayPal" tiešsaistē
muzeja mājaslapā www.omf.lv

Par veikto ziedojušu rakstiet:
ziedojuumi@omf.lv

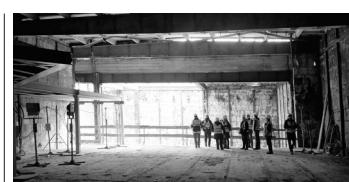
Apkārtraksts nr. 47,
2019. gada vasarā Rīgā.
Iznāk divas reizes gadā.
ISSN 1407-3668

Redaktores Līga Strazda un Inese
Jansone, korektors un maketētājs Jānis
Kulmanis. Tulkotāja Gundega Michele.

Atsauksmes par šo apkārtrakstu
aicinām sūtīt uz
pr.okupacijasmuzejs@omf.lv

Latvijas Okupācijas muzejs,
Raiņa bulvāris 7, Rīga, LV-1050

Tālruni: birojs – 67212715,
Izglītības nodaļa – 67211030,
www.omf.lv
Fakss 67229255
E-pasts: omf@latnet.lv
Mājaslapa: www.omf.lv
www.okupacijasmuzejs.lv
Reģ. nr. 40008018848

Vāks: skats uz muzeja topošo jaunās
ekspozīcijas zāli 2019. gada 30.
maijs // Cover: Reconstruction in
the exhibition hall on 30 May 2019